

<p>דא שליחא לעילא מטטרוין וכמה ממנן דתחות ידיה דאינון שליחן דשכינתא ושכינתא אייהי נוקבא לית לה רשו לאזלא לשום אתר בלא רשו בעלה ורוא דמלה ויקחו לי תרומה (&) אם אתון בעיתון דשריא שכינתי בניכוון ויקחו לי נסיבו מני רשו בקדמיתא לאתגליא:</p>	<p>וכמה ממונים שתחת ידיו, שהם שליחי השכינה, והשכינה היא נקבה, אין לה רשות ללכת לשום מקום בלי רשות בעלה. וסוד הדבר "ויקחו לי תרומה" אם אתם רוצים שתשרה שכינתי בניכם, "ויקחו לי", קחו ממני רשות בראשונה להתגלות.</p>
---	--

דרכיב עלי - ר"ל, הוי"ה על השם, ועי' בכרית מנוחה באורך, והויה הוא בעמודא דאמצעיתא, והשם הוא בנוק'. וז"ש כגון דכורא כו', וכן הוא במלאכים דהוי"ה הוא במט"ט דשמו כשם רבו¹⁷²⁹ (&). והשמות במלאכים, דתחות ידיה ואינון דשכינתי, כמו שמפרש והולך, וכגוונא דא כו', ואין רשות להשתמש בשמות כי אם בכוונת ההוי"ה מקורו¹⁷³⁰, שהוא ח"ו קצוץ¹⁷³¹, חטא אדה"ר. וז"ש ל"ל רשו לעאלא כו' ואמר ורוא כו', דתרומה הוא שכינתא, ועי' בפרשת תרומה (דף קצז ע"א) ר"י פתח כו' לי תרומה תרין דרגין דאינון חד מתחברין כחדא: {קג ע"א}

Commented [YL204]:
ך הב'?

תקונא המשינ ושיתא

<p>בראשית ברא אלהים הא אוקמוה תמן דחילו מסטרא דאת ה' (נ"א ה"י) דאיהי לשמאלא דאף על גב דאת י' איהו רחמי באתר דשלטא ה' עלה נוקבא אתקריאת כג"ד ה"י ורוא דא אתגליא ביו"ד ה"י וא"ו ה"י (נ"א ב"יה ה"א וא"ו ה"א)¹⁷³² דלית בריה בלא דכר ונוקבא דתריין שותפין אינון בברא וברתא אבא ואימא חד יהיב מפה דכורא וחד נוקבא וכד שליט דכורא על נוקבא איהו דכר וכד שליט נוקבא על דכורא איהו נוקבא והא אוקמוהו ברוא דאשה כי תזריע וילדה זכר ויקרא יב ב):</p>	<p>בראשית ברא אלהים. אלהים הרי פרשוהו, שם יראה מצד האות ה' (ה"י) שהיא לשמאל, שאף על גב שהאות י' הוא רחמים, במקום ששולטת ה' עליו, נקראת נקבה, כדוגמא זה ה"י. וסוד זה התגלה ביו"ד ה"י וא"ו ה"י (בי"ה ה"א וא"ו ה"א) שאין בריה בלי זכר ונקבה, ששני שותפים הם בבו ובבת, האב והאם, אחד נותן טפה זכר ואחד נקבה. וכששולט הזכר על הנקבה, הוא זכר. וכששולטת הנקבה על הזכר, היא נקבה. והרי פרשוהו בסוד של "אשה כי תזריע וילדה זכר".</p>
--	--

בראשית ברא אלהים הא אוקמוה תמן דחילו - ר"ל, שם אלהים הוא דחילו, דביה תליא יראה, כמ"ש (&) את האלהים אני ירא, (&) ירא אלהים, (&) וסר מרע, (&) כי ירא אלהים אתה, וכהנה רבות, ואמר הא אוקמוה, והוא למעלה בת"ל (עו ע"א) (&) בראשית מאן כו' ודא יראה כו' אלהים דא נתיב קדמאה כו', ועי' בפרשת ויקהל (רטז ע"א) פתח ואמר כו' וכתוב ויראת מאלהיך כו'¹⁷³³ ע"ש, וע"ל ריש תיקון לג (&) תיקונא קדמאה כו', ואמר שם הכי איהי נטלת מתרווייהו, מסט' דשמאלא אתקריאת יראה פחד יצחק, ומסט' דימינא אהבה אתקרי כו', והוא שם אלהים כידוע, וכמ"ש בפ' ויקרא (יא ע"א) רביעאה כו'¹⁷³⁴ ושם (עמוד ב) חמישאה כו'¹⁷³⁵, ור"ל בכאן לרמז על פסוק (&) ויצו ה' אלהים כמו שמפרש והולך, והוא מצות ל"ת שנצטוה אדה"ר, והוא מסט' דיראה

– מאיר התיקון –

¹⁷²⁹ עי' מלואים אות (נט).

¹⁷³⁰ עי' לקמן תיקון סו (לש"ו), ועי' מלואים אות (רמו).

¹⁷³¹ נדצ"ל להוסיף בנטיעות, עי' &.

¹⁷³² נמחק בדרך אמת, וכן מוכח מדברי רבינו.

¹⁷³³ עי' מלואים אות (רמז).

¹⁷³⁴ ז"ל: רביעאה אלהים דדינין ביה אתערן והוא דינא תקיפא:

¹⁷³⁵ ז"ל: החמישי אלהים, ובכל מקום הוא גבורה.

כמש"ל סוף תיקון ל"ו (&), וסוף תיקון מ"א (&) וכמה דאברהם כו' ה"נ מיצחק כו', ואמר שהענין שהיראה הוא בזה השם, מצד שבו אות ה"א, וה"א הוא לשמאלא, אות שני של שם הוי"ה, שהוא יראה, כי הראשון הוא אהבה, ואע"ג דיו"ד שהוא אהבה ג"כ יש בו, מ"מ הה"א קדם לו, משא"כ בשם הוי"ה שהיו"ד קדם לה"א, לכן הוא רחמים, וז"ש מסט' דאת ה' כו' דאע"ג כו' באתר כו', ואע"ג דברע"מ פ' נשא (קכב ע"ב) יו"ד יראה כו' דלא יעבור על פקודין דל"ת, ה' אהבה כו', וכן אמר בכ"מ, שם הוא בנוק' דדוד, שני מדות דיליה, ואמר (&) כהניך ירננו כו', וכמ"ש בפרשת פנחס (&) ע"ש, ואמר כג"ד ה"י ורזא דא אתגליא ביו"ד ה"י וא"ו ה"י, ר"ל באות ה"י מלא ביו"ד שהוא נקבה, אע"ג דיו"ד ביה, כיון דה"א אקדימת, היא נקבה, ואמר ורזא כו', ר"ל בשם הזה, שההי"ן מלאים ביודי"ן, ושניהם הן נקבות, ואמר דלא תקשה האיך בא היו"ד בתוכו הזכר, ואמר שבין בזכר בין בנקבה הוא כלול מזו"נ, טפת מ"ד ומ"נ של אביו ואמו, אלא לפי התגברות והקדמה, וז"ש דלית בריה בלא דכר ונוק', ר"ל דכל בריה הוא כלול בתוכו דכר ונוק', וכמו שמפרש והולך, דתרין שותפין אינון בברא וברתא, ר"ל בין בזכר בין בנקבה, אלא כד שליט כו' והא אוקמוה ברזא דאשה כו', וכמש"ל (צ ע"א &) והכי צריך לאתערא כו' כד אקדימת ברתא שליט דכורא ואתעביד כו' :

Commented [YL205]:
יה כתוב דל"ת

<p>ורזא עלאה הכא לזמנין אודריקו תרין טפין לזמנין תלת לזמנין ארבע לזמנין חמש לזמנין שית לזמנין שבע ודא רזא דסליקו למטה תרין ונחתו שבעה¹⁷³⁶ תרין טפין אינון לזמנין צר"י ולזמנין שב"א תלת לזמנין אינון סגול' ולזמנין שור"ק לזמנין שבע כגוונא דא ז' מן זרע ותלת טפין צריכין נטירו מן כב"ד טחול' מר"ה¹⁷³⁷ דאתמר בהון (&) ויצו ה' אלהי"ם על האדם ואוקמוהו לית צו אלא עבודה זרה ודא כבד דאתמר בה כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה ובגין דא לא צריך לארקא טפין אלא ברחימו ולא בכעסא ובקטטה וכד זריק בר נש אלין תלת טפין ברחימו (קג ע"ב) אתקריאו סגולת"א ורזא דמלה זרק"א מק"ף שופר הולך סגולת"א:</p>	<p>וסוד עליון כאן, לפעמים נזרקו שתי טפות, לפעמים שלש, לפעמים ארבע, לפעמים חמש, לפעמים שש, לפעמים שבע, וזה הסוד שעלו למיטה שנים וירדו שבעה (ב"ר פכ"ב ס"ב ב). שתי טפות הן לפעמים צר"י ולפעמים שב"א. שלש לפעמים הן סגול' ולפעמים שור"ק. לפעמים שבע, כדוגמא זה ז' מן זרע, ושלוש טפות צריכות שמירה מן כב"ד טחול' מר"ה, שנאמר בהם "ויצו יהו"ה אלהי"ם על האדם", ופרשוהו (&) אין צו אלא עבודה זרה, וזה הכבד שנאמר בו (&) כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה, ולכן לא צריך להריק טפות אלא באהבה ולא בכעס ובקטטה, וכשזורק אדם שלש טפות באהבה, נקראו סגולת"א. וסוד הדבר זרקא מק"ף שופר הולך סגולת"א.</p>
---	---

ורזא עלאה הכא לזמנין כו' - והוא א' דדכורא וא' דנוק', הוא ב' טיפין, ולכן אין פחות משנים, ושלש הוא כאשר א' מהן נותן ב' טיפין או הדכורא או הנוק', וארבעה כאשר שניהם נותנין ב' טיפין, וכן הוא בכלם עד שבע, שהוא הזכר נותן ד' טיפין והנקבה שלשה, שיותר אין בעוה"ז, וענין הטיפין הוא הנר"ן שאביו ואמו נותנים לו בזיווג, ופעמים שאין נותנים לו רק הנפש, ופעמים גם רוח, ולפעמים גם נשמה, אבל החיה אין האשה נותנת לו כלל, רק אביו לבד יכול ליתן, ולא זכה אליה רק משה רבינו לבדו, שיהיה בו ז' טיפין, החיה, והוא דרגא דשם הוי"ה שזכה אליה משה, והוא סוד (&) אש"ה רי"ח ניחו"ח לה¹⁷³⁸, בלבא וריאה ומוחא¹⁷³⁹, והוא דטמיר מכלא החיה, [ששמה] אדם על קרומא דאורא, על אבן ספיר דמות כסא (&), מ"ה דמשה¹⁷⁴⁰, אדם, וע"ל סוף תיקון כ"א (סא ע"א &), ומש"ש בארוכה הרבה. וכלל הנפשות של האדם הן שתיים, נפש - מאיר התיקון -

Commented [YL206]:
??

¹⁷³⁶ ז"ל המדרש: והאדם ידע וגו' אר"א בין עזריה ג' פלאים נעשו באותו היום בו ביום נבראו בו ביום שמשו בו ביום הוציאו תולדות א"ל רבי יהושע בן קרחה עלו למטה שנים וירדו שבעה קין ותאומתו והבל ושתי תאומותיו.
¹⁷³⁷ "טחול ומרה" נמלא כרבינו, ובמקומו ליתא "מרה וטחול".

¹⁷³⁸ חתחחח
¹⁷³⁹
¹⁷⁴⁰

מסט' דאימא, ורוח מסט' דאבא, אלא דאימא כליל שלה¹⁷⁴¹ ושל אביו ארבעה כנ"ל, ואלו היה לו ד' משל אימא, היה האדם חי לעולם מצד החיה, דנפשא הוא שתופא דגופא¹⁷⁴², ומצדה כל עניני הגוף, אבל עניני הרוח הוא בעוה"ב ולא בא אלא לתקן הנפש, וכמ"ש בסוד אדם ובהמה¹⁷⁴³, דהן מ"ה וב"ן, רוחא ונפשא [לתקנה], ואלו זכה אדם {קג ע"ב} ואכל מעץ החיים וחי לעולם, שעץ החיים הוא מסט' דחיה, והוא החיים¹⁷⁴⁴, ב', חיה דרוחא ונפשא, והוא באכילתו שהוא מעשה הגוף ונפש היה זוכה אל החיה דילה, ומשה רבינו ע"ה נתחנן (&) הראני נא את כבודך, כבוד ידוע¹⁷⁴⁵, ולא ניתן לו. ואמר ה' ית' (&) כי לא יראני האדם וח"י, וחי דייקא, כי הגוף והנפש אי אפשר לבוא אליה בעוה"ז, ועי' בזו"ח (ה ע"ב א ע"ב) ועי' לא קאים משה עליהו, בגין דהוה מקדמת דרגא דיליה כו'¹⁷⁴⁶. וז"ש שמשה זכה לבניה לבד¹⁷⁴⁷, אבל בת מלך פנימה (תלמים מה יד), לא זכה אליה עדיין, עד לע"ל, כמ"ש'ל (נג ע"ב &) בארוכה ע"שה. ובסלע רצה ה' ית' לזכותו, וגרע בגין הערב רב¹⁷⁴⁸, והיא סתימא בסלע, לית שמגיע אליה, וע"ל (נד ע"ב &) קרקפתא איהי סלע ומבועא מלגאו דא מוחא וע"ש. וז"ש כנור של העוה"ז הוא של שבע נימין¹⁷⁴⁹, תודיעני אורח חיים שבע שמחות, א"ת שבע אלא שבע, ולע"ל¹⁷⁵⁰ יהיה שמונה, שאז אין חוזרין לעפרן, כל הכתוב לחיים בירושלים (&), אבל היחידה לא יזכו אלא לעוה"ב, בנבל עשור זמרו לו. ונק' יחידה לפי שאין בה דכר

– מאיר התיקון –

1741 שלש (לש"ו).

1742 עי' לעיל יג ע"ב, ודברי רבינו לקמן קט ע"א נפש רעה שהוא שתופא דגופא וכן כל מדותיו רעות אבל רוחא שלו טובה והוא מכריח הנפש לדרכו. פשטות הדברים הוא כי האותיות הם הנפש המשתתף עם הגוף, והוא רק הנפש החיוני וכו', כי היא משתתף עם הגוף ומתערב עמו מתחילת מציאותו, ונעשים שניהם לאחד וכנ"ל (ביאורים ח"א ס ע"ג).

1743 תושיע ה' עי' בהגר"א בסד"צ &

1744 לשון רבים (לש"ו).

1745

1746 עי' מלואים אות (רמח).

1747 עי' זהר ח"ג רכג ע"א: שלמה אמר הא בינה איהי [דמשה אשאל] (דאשאל משה)

בחכמא עלאה דאיהי לעיל מדרגיה מה כתיב (קהלת ז כג) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני והא כתיב (מלכים א' ה כו) וי' נתן חכמה לשלמה חכמה זעירא ובעא לסלקא מתתא לעילא [ד]אתרחיקת מניה בגין דאפילו לבניה לית בר נש בעלמא דיכיל לסלקא בר ממשה כ"ש לעילא מניה דאיהי חכמה עלאה מסטרא דילה חכם עדיף מנביא ואע"ג דאוקמוה בארע דרשא על פרה אדומה שבעים פנים לתורה:

תרגום: שלמה אמר, הרי בינה היא של משה, אשאל בחכמה עליונה שהיא מעל דרגתו, מה כתוב "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", והרי כתוב "וה' נתן חכמה לשלמה". חכמה קטנה, ורצה להעלותה מלמטה למעלה, שהתרחקה ממנו, משום שאפילו לבניה אין אדם בעולם שיכול לעלות פרט למשה, כל שכן למעלה ממנה, שהיא חכמה עליונה, שמצדה חכם עדיף מנביא, ואף על גב שפרשוה בדרך דרש על פרה אדומה, שבעים פנים לתורה.

ביאור: בר משה - אמר הגר"א בספד"צ (פ"ד ל ע"ג ד"ה ואמר ובי"ד) שהוא אור היסוד (שהוא י' זעירא והוא חכמה זעירא) דהמלכות דאצילות, והוא יורד בבריאה, ואליו זכה שלמה. אבל לא שנתחכם בהמלכות שבאצילות רק בהי' זעירא שלה היורדת בבריאה (דע"ה ח"ב פה ע"א). ועי' ע"ח זיווגים ו', וכן מתבאר בפת"ש א"א יב, שהכוונה כאן ליסוד דבינה דרדל"א. ועי' בהגר"א על תז"ח יח ע"א וז"ל, כי משה דרגא דהתפשטות בינה בעד"א וזהו בינה לבא בגו גופא עד"א. ועי' עוד דע"ה ח"ב פז ע"ב.

1748 עי' לעיל מב ע"ב. ועי' מלואים אות (רמט).

1749 עי' ערכין יג ע"ב וז"ל, תניא רבי יהודה אומר כנור של מקדש של שבעת נימין היה שנאמר שובע שמחות [את] פניך אל תיקרי שובע אלא שבע ושל ימות המשיח שמונה שנאמר למנצח על השמינית על נימא שמינית של עולם הבא עשר שנאמר עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור, עכ"ל. עי' עולת תמיד (שער המועדים): הא אתינן לאודעא בהאי קרא דכתיב (ישעיה נב, ג) חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, דחנם היינו סטרא אחרא דהוי למגנא כל עובדוי כדקאמר ר"ש. ולא בכסף תגאלו דלא ליהוי פורקנא דילהון מסטרא דכסף דהוי חסד אלא מן סטרא דזהב דהיינו אימא עילאה, דלימות המשיח הוא כנור דשמונה נימין (ערכין י"ג ע"ב) דהיינו אימא עילאה והיינו דאמרין במסכת שבת (פ"ט ע"ב) דאמרי ישראל על יצחק [מפע"ח - כי אברהם בחינת כסף לא ידענו] כי אתה אבינו, דבגבורה עילאה דאתאחדת באימא וכו'.

1750 עי' בהגר"א בסד"צ (&) שזה ימות משיח בן דוד.

ונוק¹⁷⁵¹, אע"ג דהיא שורש שניהם, ושניהם נכללים בה, והיא הכתר, ששניהם משתמשין בכתר א', וכמש"ל (נו ע"ג טו ע"ב) בא' דהוא כתר עלאה כו', והוא בעת שתהיה אור הלבנה כאור החמה¹⁷⁵² (ישעיה ל כו), שני המאורות הגדולים¹⁷⁵³ (בראשית א טז) כבראשונה, ואז ישתמשו בכתר א'¹⁷⁵⁴, כבראשונה, והוא בעת שיחברו יחד, ואז שורה הכתר עליהם שותף הג'¹⁷⁵⁵, ששורה בעת הזיווג, דע"י לא נחית עליה כו' (תו"ח טו ע"ד)¹⁷⁵⁶, ולכן ב' נימין¹⁷⁵⁷ הט' ויו"ד יבואו יחד, ואלו הן הנשמות חדרות שיבואו לע"ל ולעוה"ב. ואלו הו' טיפין הן מ"ש (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' רוח חו"ב כו', רוח ה' הוא החיה הנ"ל, והוא רוח א' של דכורא, והוא ה'¹⁷⁵⁸ כנ"ל, ואח"כ ג' רוחין דכל א' כליל מב' רוחין דזו"נ, והן ארבע רוחין מארבע הרוחות בואי הרוח (&), ועי' באד"ר (קל ע"ב) ת"ח כתיב כה אמר ה' מארבע כו' דאינון ארבע דכלילין בשבעה דרגין כו' ע"ש¹⁷⁵⁹, והן ג"כ מד' סמכין, ד' רגלי המרכבה, מרכבה ראשונה ומרכבת המשנה¹⁷⁶⁰, ואדם שביעי להון, וע"ל (כא ע"ב &) ומש"ש, והן ז' דרגין הנ"ל, ועי' מש"כ לעיל (ס ע"ד &) בארוכה, ור"ל בכ"ז בכאן לפרש קרא (&) ויצו ה' כו', דנצטוה בז' מצות, והוא לנטרא טיפין דילי, ז' טיפין, וכמו שמפרש והולך ותלת טיפין כו' ויצו ה' כו', והוא ציווי של אכילת עץ הדעת, וידע את אשתו (&), ולא מפרש כאן אלא ג' טיפין, בג' מצות, וע"ל (סח ע"א &) ומש"ש: ודא רזא דסליקו כו' - כי אדם וחיה הן חו"ב, כי בה לא נתגלה אלא בינה כנ"ל, והוא לחכמה כידוע (עי' זהר ח"א נב ע"א), אדם קדמאה, והורישו לקין והבל חמשה מדרגות הנשארין, והן תאומתן, ותאומה יתירה¹⁷⁶¹ של הבל וקין מסט' דנפשא שלהם, והבל מסט' דרוחא, ותאומה יתירה שע"ד קנא לו קין, אבל בדמותם כצלמם לא הולידו אלא לשתי: לזמנין צירי ולזמנין שבא - הוא בסוד שני המאורות הגדולים (בראשית א טז, לעיל ח ע"ב)¹⁷⁶², את המאור הגדול ואת המאור כו' (שם ושם)¹⁷⁶³, והוא כאשר הוא בנצח ואיהי בהוד¹⁷⁶⁴, אז הן שבא, וכאשר הן בחו"ג, אז הן צירי ב' המאורות כו' וכמש"ל (לח ע"ב & ונג ע"ד &) ועמש"ש, וכן הוא בסגול ושורק וכמש"ש ושם: כג"ד ז' מן זרע - ז' הוא יו"ד, שביעית על ו' (מ ע"ב), ג' דכלילין בג' כנ"ל, ועמש"ל (מו ע"א ע"ב סא ע"א) בענין הזרע, שאמר שם כזרע ג"ד, דהוא ג"ד חושבן שבעה וע"ש, והז' הוא טוב, שהוא יום השביעי, לצדיק כי טוב (ישעיה ג' י)¹⁷⁶⁵, כזרע ג"ד (במדבר יז א), אלא שרע סמוך לו, וכמו בחט"ה¹⁷⁶⁶, ולכן צוה ה' ית' (&) ומעץ הדעת טוב ורע כו', וז"ש ותלת טיפין צריכין נטירו כו', שהן רע כמ"ש למטה ובג"ד ערות כו', ער רע כו', ואלו ג' טיפין הן דלבא וריאה ומוחא, דקטרוגא דלהון מרה כו', כמש"ל (ס ע"ד &) וש"מ, וז"ש צריכין כו' וכצ"ל *כבד מרה וטחול וכמו שמפרש והולך בקרא ויצו כו': וכד זריק ב"נ כו' - דכל הג' טיפין {קג ע"ג} צריכין נטירו כל א' מכל ג' הנ"ל: אתקריאו סגולתא - דסגולתא לשון רחיו, ואינון ג' טיפין הן סגולתא, כמש"ל בכ"מ ובז"ח, ואמר ורזא דמלה כו', ר"ל זרקא דזריק לאלו הטיפין, ואמר שופר הולך, כמ"ש בתז"ח (עו ע"ב &) בתלת נקודין דסגולתא דמנהון אתמשכו תלת טיפין דתלת מוחין עלאין, דכד ב"נ אתמשך זרע מיניה אלין טיפין דאתמשכו מיניה אינון משופרי שופרי כו':

Commented [YL208]

על האדם" זו שפיכות דמים, זהו שנאמר "באדם דמו ישפך", זו התעוררות	על האדם (&) דא שפיכות דמים הה"ד באדם דמו ישפך (&) דא אתערותא דטפה
---	---

- מאיר התיקון -

1751 עי' ע"ח &

1752

1753

1754 עי' גמ' חולין (&): , ועי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א הספירות, ששמע שזה לא סוף התיקון, וצ"ע*

1755 עי' נדה לא ע"א: תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו.

1756 ז"ל: &

1757 של הכינור הנ"ל

1758 דהיינו הוי"ה

1759 עי' מלואים אות (רנ).

1760 היינו חג"ת מרכבה ראשונה, ונה"י מרכבת המשנה (זהר ח"ג רמז ע"ב).

1761 עי' לעיל הערה 1736.

1762 עי' לעיל בדברי רבינו כא סע"א: ואינון שוין - ור"ל כד סלקין בכתר, דמים עלאין סלקין ביו"ד העליון, ומים תתאין ביו"ד התחתון, והן כולם קרובין לעילת העילות שהוא על גבי כתר, וכו'.

1763 עי' מלואים אות (קלז).

1764 עי' ע"ח אנ"כ ט', ועי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מלעיל לד ע"א.

1765 עי' לעיל עד ע"ד שזה בחי' יסוד, ועי' מלואים אות (מה).

1766 עי' מלואים אות (נז) (רא).

<p>דנוקבא דאיהי מליחה סומקא ואי איהי סגול"ל נקודה לתתא איהי נוקבא נקודה דלעילא דכר וכד זריק לה במר"ה דאיהי גיהנם קטילת (לה) 1767:</p>	<p>של הטפה של הנקבה, שהיא מליחה אדומה. ואם היא סגול"ל, נקודה למטה היא נקבה, נקודה שלמעלה היא זכר. וכשזורק אותה במר"ה, שהיא גיהנם הורגת (אותה).</p>
<p>לאמר דא גלוי עריות ודא טחול מאן דזריק מפה באתתיה בעציבו ובקטטה אתגליאת ביה ערייתא ובגין דא ערות אביך וערות אמך לא תגלה (ויקרא יח ז) איהי טחול לילית מרה אוכמא ערוה דכלא (נ"א דכלה):</p>	<p>"לאמר", זה גלוי עריות, וזה טחול"ל. מי שזורק באשתו בעצב ובקטטה, התגלתה בו ערוה, ולכן "ערות אביך וערות אמך לא תגלה", היא טחול, לילית, מרה שחורה ערות הכל (של הכלה).</p>

דא אתערותא כו' מליחה סומקא ואיהו סגול כו' - ר"ל, כי הכבד הוא דכורא ומרה נוק' דיליה כמש"ל בתיקון ב בארוכה¹⁷⁶⁸, ולכן אתערותא דדכורא הוא בכבד ואתערותא דנוק' הוא במרה, כעס דנוק', והוא אל אחר, לא יהיה כך אל זר (&), וכמ"ש (&) כל המשבר כו', שנאמר לא יהיה, והיא ס"ם דיליה, כמש"ל סם המות ואחריתה מרה כלענה חדה כו' והוא ש"ד, ושניהן הן סמאל וטחול נחש, דו"נ דביה, וכמש"ל בתיקון כ' בארוכה עש"ה. וז"ש לאמר דא כו', וכמ"ש דלאמר הוא אשה (זהר ח"א לה ע"ב), (ירמיה ג א) לאמר הן ישלח כו' שהוא נחש נוק' דס"מ, אלא דביה ג"כ דכורא ונוק', וז"ש ובג"ד ערות אביך וערות כו', שהוא כולל שניהם. ואמר ערוה דכולא, אבל כבד ומרה, הן דכורא, והוא דרגא דעמלק, רוצח, כמש"ל בתיקון ל"ז (&) ע"ש. וז"ש וכד זריקת ליה במרה דאיהי גיהנם קטילת ליה, ר"ל לולד, דכעס באשה כי קריא כו' וה"מ באתתא וכן זנותא¹⁷⁶⁹ בביתא, ואלו הן ב' דרגין דמרה וטחול דבאשה יותר קשין, ולכן אמר שהוא גיהנם בנוק'. ואמר ואיהי סגול כו', ר"ל דסגולתא הן ג' טיפין דכורא, ולכן השלישית למעלה שהוא דכורא, אבל בנוק' הוא סגול, וג"כ צריך ברחימו, וז"ש ואיהי סגול, דהא צריכה ג"כ ג' טיפין ברחימו ולא במרה, וז"ש כבד כועס מרה זורקת כו', דכבד כועס עולה ומרגיז¹⁷⁷⁰ ומרה כו' יורד כו', ואז מניחתו, כמ"ש (&) כי הים הולך וסוער ויטילוהו אל הים וישתוק הים מזעפו. ועמ"ש במ"א¹⁷⁷¹ בארוכה. ואמרו דהאשה אינה נוחה לפתות כעסה (&) דכיון שניתן רשות כו'¹⁷⁷² (ב"ק ס ע"א) וכעס האשה נקרא גיהנם, דאש דידה מקרבא, וכמ"ש (רש"י סוטה יז ע"א) ושל אשה קשה יותר משל איש. וז"ש זכו כו'¹⁷⁷³, והן אש ואש דכבד ומרה, וז"ש (יבמות סג ע"א) כמה רעה אשה { קג ע"ד } רעה, שהגיהנם נמשלה בה, ואמר באתתיה בעציבו, שהוא מרה שחורה, והוא בעציבו דשניהם עריתא דשניהם כנ"ל:

Commented [YL209]:
ין לנו תיקון כ

<p>אמר רבי אלעזר אבא שעורא דעריות אינון באתר ידיע או לא אמר ליה ברי יהו"ה איהו י' אב ה' אס ו' בן ה' בת ה"ה אינון אשה ובתה כלה וחמותה כפום ענפין דאילנא הכי אתקריאו ענפין דאילנא מתפרשין לעילא באילנא כמה דאוקמוהו ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה (יחזקאל א יא)</p>	<p>אמר רבי אלעזר, אבא השעור של עריות הם במקום ידוע או לא. אמר לו, בני יהו"ה הוא: י' אב, ה' אס, ו' בן, ה' בת. ה"ה הם אשה ובתה, כלה וחמותה. כפי ענפי האילן כך נקראו ענפי האילן נפרדים למעלה באילן כמו שבארוהו "ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה" ועליהם נאמר "ולא יגלה כנף אביו", והם מתייחדים למטה.</p>
--	--

- מאיר התיקון -

¹⁷⁶⁷ ליה (רבינו).

¹⁷⁶⁸ עי' נה ע"א בתיקון כא.

¹⁷⁶⁹ עי' סוטה (ג ע"ב) זנותא בביתא כי קריא לשושמא. וא"ר חסדא תוקפא בביתא כי קריא לשושמא אידי ואידי באיתתא אבל בגברא לית לן בה. רש"י: קריא - תולעת של שושמין האוכלתן כך הזנות מחרבת את הבית. תוקפא - כעס. אידי ואידי - תוקפא וזנותא דאמרינן דמחרבת את הבית. באיתתא - כשהאשה מזנה או כעסנית לפי שהאשה מתעסקת בזנוניה ואינה עושה מלאכתה ולא משמרת ביתה ומפקרת את של בעלה למנאפים.

¹⁷⁷⁰ עי' ב"ב &

¹⁷⁷¹ ???

¹⁷⁷² למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים.

¹⁷⁷³ עי' סוטה (יז ע"א): איש ואשה, זכו שכינה ביניהן, לא זכו אש אוכלתן. אמר רבא: ודאשה עדיפא מדאיש. פי' רש"י: ודאשה עדיפא מדאיש - אש של אשה קשה וממהרת לאכול וליפרע משל איש:

ועליהן אתמר ולא יגלה כנף אביו (&) ואינון מתייחדין לתתא:	
---	--

אר"א שעורא כו' - ר"ל, אם הם נוגעין בכולא, כל הע"ס וכמו שמפרש והולך, דאינון אלא בקצוות, ואליהו ז"ל מפרש דיחודא אינו אלא בצדיק, ועמש"ל בתיקון ל"ד (&): **כפום ענפין כו'** - ר"ל, דכל הוי"ה הוא בכל ספירה, ובכל ספירה משתנין השמות והעריות וכמש"ל, דבחסד נקרא אחותו, כי יקח כו' חסד הוא (&), וכן בכל ספירה הן משתנין לפי הבחינה. ועי' לקמן סוף תיקון זה (&) **ת"ח שכינתא תתאה אתקריאת בתה כו'**, וע"ש למעלה (&) **ת"ח ארבע ענפין רברבין כו'** ובכל אמה ה' ענפין זעירין כו', ועמ"ש במעשה המרכבה (&) בחילוקא דאצבעאן בסוד וכף רגליהם כו', דאהדר לשני טלפין, ולכן הם ח"י עריות דט' אוירין בין יו"ד אצבעות, ח' בין האצבעות וא' בין ידים, וכן הוא בין הרגלים: **ופניהם וכנפיהם פרודות - פניהם ידוע וכנפיהם ג"כ ודי' למבין, וז"ש ולא יגלה כו' בענפין:**

Commented [YL210]:
עוד ב' פסקאות, לעשות
משהו

כגון לולב דאיהו אגודה חדא לתתא בכל אלין מינין דהרס וערבה דאינון תלת הדסין ותריין ערבות ואיהו בפרודא לעילא דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא ובגין דא נפרצו עליו פסול נפרדו עליו כשר והאי פריץ איהו פרוץ בערוה דאיהו בין ענפא וענפא ובגין דא אתמר תמן (&) לא תקרבו לגלות ערוה לאו צריך לקרבא אתוון דאינון יהו"ה באתר [צ"ע] דערוה ורוא דערוה אתרמיז בתריין (בהדי) אתוון ע"ר ו"ה ע"ר ר"ע בעיני ה' (&) ואלין ענפין (נ"א לא) אתפרשו דיהא ערוה בנייהו לאו איהו אלא בר מאתריה דקודשא בריך הוא דאיהו אדנ"י הה"ד לא יגורך רע (תהלים ה ה) דבספירן תשכח אב ואם ובן כחדא בנינה ב"ן י"ה ולית תמן ערוה ותשכח לון לתתא אח ואחות תרוייהו ביחודא אח איהו עמודא דאמצעייתא ד' אחות דיליה ותרוייהו אינון חד בלא פרודא אף על גב דצדיק איהו יחודא דכלהו	כמו לולב שהוא אגדה אחת למטה בכל אלו המינים של הדס וערבה, שהם שלשה הדסים ושתי ערבות, והוא בפרוד למעלה שהענפים נפרדים לימין ולשמאל, ולכן נפרצו עליו פסול נפרדו עליו כשר (&). והפרץ הזה הוא פרוץ בערוה, שהוא בין ענף לענף, ולכן נאמר שם "לא תקרבו לגלות ערוה", לא צריך לקרב את האותיות שהן יהו"ה למקום ערוה. וסוד הערוה נרמז בשתי (עם) אותיות ע"ר ו"ה, "ע"ר ר"ע בעיני יהו"ה" והענפים הללו (לא) נפרדו שתהיה ערוה ביניהם. הוא אינו אלא חוץ ממקומו של הקדוש ברוך הוא, שהוא אדנ"י, זהו שנאמר "לא יגורך רע", שבספירות תמצא אב ואם ובן כאחד בנינה, ב"ן י"ה, ואין שם ערוה, ותמצא אותם למטה, אח ואחות, שניהם ביחוד. האח הוא העמוד האמצעי, ד' אחותו, ושניהם הם אחד בלי פרוד, אף על גב שצדיק הוא היחוד של כלם.
--	---

נפרדו עליו כשר – דכן הוא דינו, אבל נפרצו, שהערוה פרצה בה, וז"ש והאי פריץ כו' ולכן אמרו פרוץ בעריות (&):

אדהכי הא אליהו קא אודמן ליה לרבי שמעון ואמר ליה רבי רבי שעורא דעריין הכי איהו ודאי בכל ספירן לית יחודא חד בחברתה כגוונא דדכר ונוקבא אלא בצדיק דיחודא דתרוייהו לאו איהו בכל אברין דילהון אלא בברית מילה בשאר אברין קורבא דאחיה אית תמן ולא דיהודא ודא איהו רוא דאילנא דענפוי מתפרשין לעילא בכל סטרא ורוא דמלה (&) ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו אבל לתתא כלהו אגודה אחת יחודא חדא ובגין דא לתתא בצדיק צריך לקרבא אתוון דיהו"ה עם שכינתיה דאיהו קורבא דיליה קרבן ליהו"ה:	בינתים הנה אליהו הזדמן לרבי שמעון ואמר לו, רבי רבי, שיעור העריות כן הוא ודאי, בכל הספירות אין יחוד של אחת עם חברתה כמו של זכר ונקבה, אלא [רק] בצדיק, שהיחוד של שניהם אינו בכל האיברים שלהם אלא רק בברית מילה. בשאר האיברים, יש שם קרבה של אחוה ולא של יחוד, וזהו סוד האילן שענפיו נפרדים למעלה בכל צד. וסוד הדבר "ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו", אבל למטה כולם אגודה אחת, יחוד אחד, ולכן למטה בצדיק צריך לקרב את אותיות יהו"ה עם שכינתו, שהיא קרבה שלה, קרבן ליהו"ה.
--	---

ויפוזו זרועי ידיו - ר"ל, ויפוזו, שנתפזרו ונתרחקו כדינם, שלא יקרבו, וע"ל תיקון ס"ט (&)

בזה:

<p>והכי שכינתא עלאה עם חכמה צריך לקרבא לון בצדיק וכל ענפין תמן מתייחדין ומתקשרין ומשלבין ומקבלין דא מן דא וכלא על ידא דצדיק ובלא צדיק לית קורבא דיהודא אלא אחוה ובגין דא חסד תמן אתקרי ו' אח ו' אחות מסטרא דימינא ובהאי אתר אתמר ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגו' חסד הוא ועם כל דא דחסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם (&) מאן דמחבר אתוון באתר דפרודא כאלו אפריש בינייהו ובגין דא ונכרתו מדה לקבל מדה:</p>	<p>וכך השכינה העליונה עם חכמה, צריך לקרבם לצדיק, וכל הענפים שם מתייחדים ונקשרים ומתשלבים ומקבלים זה מזה, והכל על ידי הצדיק, ובלי צדיק אין קרבת היחוד אלא אחוה. ולכן חסד שם נקרא ו', אח. וה', אחות, מצד הימין. ובמקום הזה נאמר "ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגו' חסד הוא", ועם כל זה ש"חסד הוא", "ונכרתו לעיני בני עמם", מי שמחבר אותיות במקום של פרוד, כאילו הפריד ביניהן, ולכן "ונכרתו", מדה כנגד מדה.</p>
--	---

ובג"ד תמן אתקרי וא"ו אח וה"א אחות - ואמר בת אביו או בת אמו, והן בסוד לאה ורחל, לאה בת אמו ורחל בת אביו, אבא יסד ברתא (&) בחכמה יסד ארץ (&), והן הוי"ה שלימה וכמו שמפרש והולך, והכי י"ה בימינא דזיווגא דלאה נק' י"ה כידוע (&) ועמש"ל ריש תיקון מ"ט (פד ע"ב &):

<p>והכי י"ה בימינא אינון באחוה ולית יהודא אלא על ידא דצדיק ובגין דא בהאי אתר לא תקרבו לגלות ערוה (&) והכי בשוקא ימינא ושמאלא תמן אלהים אחרים ולא צריך לקרבא תמן אתוון בזמנא דאלהים אחרים תמן דאינון מסטרא דעבודה זרה ורוא דמלה ויקריבו לפני ה' אש זרה (&):</p>	<p>וכך י"ה בימין, הם באחוה, ואין יחוד אלא על ידי צדיק, ולכן במקום הזה "לא תקרבו לגלות ערוה". וכך בשוק ימין ושמאל, שם אלהים אחרים, ולא צריך לקרב שם אותיות בזמן שאלהים אחרים שם, שהם מצד של עבודה זרה, וסוד הדבר "ויקריבו לפני יהוה אש זרה".</p>
--	---

והכי בשוקא כו' - דבין ידים צריך נטירה מטחול, ובשוקא מפני כבד ומרה וע' ערקין¹⁷⁷⁴ אלהים, ואעפ"כ כולן נכללין בעריות, דאיהי ערוה דכלא, נוק' דיליה, וכמו שמפרש והולך וכל אינון עריין כו':

<p>וכל אינון עריין אינון סמא"ל ונחש דתבעין למעבד דינין ומגלין לון קדם ה' ובגין דא אתקריאו עריות ודא איהו רזא וסוד אחר אל תגל (משלי כה ט) דדא גרים גלות ואתגלי בין עממיא מאן דגלי עריתיה תמן הכי איהו אתגלי בין עריין דאינון אלהים אחרים ומאן דמכסי עלייהו הכי איהו אתכסי בינייהו ובגין דא (קד ע"א) ולא יגלה כנף אביו (&) דא שכינתא דגלת בין עממיא בגין חובא דא כמה דאת אמר (ישעיה נ א) ובפשעכם שולחה אמכם:</p>	<p>וכל אותם העריות הם סמא"ל ונחש, שתובעים לעשות דינים ומגלים אותם לפני יהוה, ולכן נקראו עריות, וזהו סוד, "וסוד אחר אל תגל" שזה גורם גלות, וגולה בין העמים מי שמגלה ערותו שם, כך הוא מתגלה בין העריות, שהם אלהים אחרים. ומי שמכסה עליהם, כך הוא מתכסה/מכוסה ביניהם, ולכן "ולא יגלה כנף אביו", זו שכינה שגלתה בין העמים בגלל החטא הזה, כמו שנאמר "ובפשעכם שלחה אמכם".</p>
--	---

Commented [YL211]

ודא איהי רזא וסוד כו' - עי' מש"כ לעיל תיקון ל"ד (&) וכן הוא למאן דגלי רזין, כמ"ש בס"ד (כב ע"ד)¹⁷⁷⁵ ובא"ז (רצד ע"ב)¹⁷⁷⁶ ובר"מ (פנחס רמד ע"ב)¹⁷⁷⁷ אמר ר"מ כו' כ"ש דמזלול

- מאיר התיקון -

¹⁷⁷⁴ עי' לעיל נט ע"א ערקין דכבד, ועי' לעיל פד ע"ב.

¹⁷⁷⁵

¹⁷⁷⁶

¹⁷⁷⁷ עי' מלואים אות (רנא).

בפרורין דמוחא דאינון דזרע כו' וכ"ש מאן דמזלזל בפרורין דאורייתא כו' לאנשים דלאו אינון הגונים דשליט עלייהו יצ"ה {קד ע"א} אשה זונה כו':

<p>וארבע זמנין גלת שכינתא בגלותא בגין דאעילו ערוה בין ארבע אתוון ואף על גב דאתמר כל אלין עריין בספירן ובשמא דיהו"ה לאו באתריה דלעילא אלא כד שכינתא גלת כל ספירן נחתו עמה ולית פרודא בה ובין עשר ספירן וכד נחתו אתלבשו בשית יומין דחול שית ענפין חסד ביומא קדמאה גבורה ביומא תניינא עמודא דאמצעייתא ביומא תליתאה תלת ספירן תניינין בתלת יומין אחרנין דאינון רביעאה חמישאה ושתיתאה:</p>	<p>וארבע פעמים גלתה שכינה בגלות, משום שהכניסו ערוה בין ארבע האותיות. ואף על גב שנאמר כל העריות הללו בספירות ובשם של יה"ה, לא במקומו שלמעלה, אלא כששכינה גלתה, כל הספירות ירדו עמה, ואין פרוד בה ובין עשר הספירות. וכשירדו התלבשו בששת ימי החול, ששה ענפים, חסד ביום הראשון, גבורה ביום השני, העמוד האמצעי ביום השלישי, שלש ספירות שניות בשלשה ימים אחרים, שהם רביעי חמישי וששי.</p>
---	---

וד' זמנין גלת כו' - כמו שמפרש והולך דעאלו¹⁷⁷⁸ כו' והוא בד' ענפין, וזהו מארבע כנפות הארץ וכמ"ש הרמב"ם (&) דכנף הוא לשון סתר, כמ"ש (ישעיה ל ב) ולא יכנף עוד כו', והוא סתרין דד' אתוון, סתרין דפרד"ס: בשית יומי דחול - ששת ימי בראשית כמו שמפרש והולך, ולכן קאמר דוא"ו הוא שית זמנין טוב, אבל ששת הימים לא חשיב:

<p>ועשר אמירן דא י' אבא חמש אור דא ה' אימא שית זמנין טוב ו' דאית בשית יומי דחול ה' דהששי ה' דיהו"ה רא"ש דבראשית דא כתר רישא דכל רישין:</p>	<p>ועשר אמירות זה י' האבא, חמשה אור זו ה' האמא, שש פעמים טוב ו' שיש בששת ימות החול, ה' של הששי, ה' של יה"ה. רא"ש של בראשית זה כתר הראש לכל הראשים.</p>
--	--

ראש דבראשית כו' - וכן בת הוא שם כמ"ל (&) בארוכה:

<p>ואמאי אית פרודא בגין דלית צדיקאות ברית תמן ורוא דמלה אדם אין צדיק בארץ (קהלת ז ב) דאיהו אות ברית תמן ובשבת דאיהו יומא שביעאה תמן קריבו ויהודא דשמא דיהו"ה וכל ספירן ובגין דא תלמידי חכמים זוגייהו מלילי שבת לילי שבת האי עריין אינון ודאי לתתא אבל לעילא [צ ע"ב] אתמר (תהלים ה ה) לא יגורך רע וצדיק דקריב לאתתיה ביומין דחולא ההוא בן דעביד עליה אתמר צדיק ורע לו דגרים דאתעביד קדש חול דאיהו יום השביעי ובההוא זמנא איהו רוא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו אבל לעילא לית ערוה וקצוץ ופרוד ופרוץ ובגין דא לעילא (לית לך לידמה ליוצרך¹⁷⁷⁹ דתימא הכי דלעילא)¹⁷⁸⁰ אית יחודא באח ואחות ובבן ובבת ובאם עם בן אם כן לית לך לידמה ליוצרך דאנת הוית גרים דלא תהא בדיוקנא דיליה לעילא כמה דאת אמר (ישעיה נב ט) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם:</p>	<p>ולמה יש פרוד, משום שאין צדיק, אות הברית שם. וסוד הדבר "אדם אין צדיק בארץ", שהוא אות הברית, שם. ובשבת, שהוא היום השביעי, שם קריבה והיחוד של שם יהו"ה וכל הספירות, ולכן זוגם של תלמידי חכמים מלילי שבת לילי שבת. העריות הללו הם ודאי למטה, אבל למעלה נאמר "לא יגורך רע". וצדיק שמתקרב לאשתו בימות החול, אותו הבן שעושה, נאמר עליו "צדיק ורע לו" (ברכות ז ע"ג), שגורם שנעשה קודש חול, שהוא היום השביעי. ובאותו זמן הוא הסוד של צדיק ורע לו רשע וטוב לו. אבל למעלה אין ערוה וקצוץ ופרוד ופרוץ, ולכן למעלה (אין לך להדמות ליוצרך שתאמר כך שלמעלה) יש יחוד באח ואחות, ובבן ובבת, באם עם בן, אם כן אין לך לדמות ליוצרך, שאתה היית גורם שלא תהיה בדמותו למעלה, כמו שנאמר "כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם".</p>
--	--

- מאיר התיקון -

¹⁷⁷⁸ נדצ"ל דאעילו וצ"ע.

¹⁷⁷⁹ עיי' שבת קלג ע"ב: אבא שאול אומר ואנוהו הוי דומה לו מה הוא חנון ורחום וכו'.

¹⁷⁸⁰ נמוחק ברבינו.

בגין דלית כו' - ר"ל, אות ברית השביעי, אבל צדיק עצמו נכלל בו' פעמים טוב, וז"ש ובשבת כו' דהוא אות ברית ביני כו': עליה אתמר צדיק כו' - ר"ל, זהו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל כו' (&), ועי' לעיל סוף תיקון נ"ג (&), וז"ש ובההוא זמנא איהו צדיק כו' וטוב לו, אבל עיקר הענין, מאן דערב זרעא בנשג"ז¹⁷⁸¹ כמש"ל (ק ע"ב &) וש"מ: *ובג"ד לעילא אית יחודא באח כו' - כצ"ל ול"ג כאן ל"ל לידמה ליוצרך דתימא הכי לעילא: דאנת הוית גרים כו' - דאכל מעץ הדעת ונחית למט"ט, דשם בצדו הערוה דשם, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים (&), ד' ענפין כנ"ל, וכמ"ש בפרשת בראשית (&) ולמעלה (צא ע"א &), אבל למעלה הוא ביחודא:

<p>ותא הוי בשעתא דבעא קודשא בריך הוא למברי אדם הכי הוה בעי למעבד ליה כגוונא בדיוקנא דיליה בלא ערוה ובלא פרץ ופירוד כמה דאת אמר (&) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו למהוי כל ספירן כלילין ביה בלא פרוד וקצוץ ולאתיחודא בן עם בת דאינון אחים דעליהו אתמר אחים תאומים הה"ד (שמות כו כד) ויהיו תאומים מלמטה ויחדיו יהיו תמים על ראשו באן אתר אל הטבעת (שם) דא טבעת דאות ברית מילה דאיהו שעור לכל עריין לתתא ושעור דיחודא לעילא ולעילא אתמר ביה (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם אבל לתתא אתמר ביה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו (שם ב יז) לא תערב ביחודא טוב עם רע ואם לאו מות תמות אתמר הכא מות תמות (שם) ואתמר בשבת מחלליה מות יומת (שמות לא יד) ואדם ודאי אתעביד בדיוקנא דלעילא ועבד תמן פרודא ואתפריש מתמן:</p>	<p>ובא וראה בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם, כך היה רוצה לעשות אותו, כמו דמותו בלי ערוה ובלי פרץ ופרוד, כמו שנאמר "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", שיהיו כל הספירות כלולות בו בלי פרוד וקצוץ, ולהתייחד בן עם בת, שהם אחים, שעליהם נאמר "אחים תאומים" זהו שנאמר "ויהיו תאָמם מלמטה ויִחדו יהיו תמים על ראשו". באיזה מקום "אל הטבעת", זו הטבעת של אות ברית מילה, שהוא שעור לכל העריות למטה ושעור של היחוד למעלה. ולמעלה נאמר בו "ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם", אבל למטה נאמר בו "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו", אל תערב ביחוד טוב עם רע. ואם לא "מות תמות". נאמר כאן "מות תמות" ונאמר בשבת "מחלליה מות יומת". ואדם ודאי נעשה בדמות של מעלה, ועשה שם פרוד ונפרד משם.</p>
---	--

Commented [YL212] ??

ואמר הה"ד ויהיו תאומים כו' - על נו"ה, ב' כרובים, איש אל אחיו (&). וז"ש אחים תאומים פרץ וזרח ויחדו כו' (&), חו"ג, ושם תמים, והנה תומים בבטנה, והוא נאמר על יעקב לבדו, דהוא מזל תאומים, כמ"ש בפ' יתרו (ע"ב ע"ב)¹⁷⁸² ונטל חולקא דעשו ולכן כליל תריין סטריין ושם הוא בחבורא יתיר וקאמר אל הטבעת כו', ר"ל דקאי בין למטה בין למעלה הכל ביחודא ע"י הטבעת: ואמר דאיהו שיעור כו' - ר"ל כל העריות למטה הן על ידו, וכל היחודא למעלה הוא על ידו: ואתמר בשבת כו' - ר"ל, דהוא {קד ע"ב} אות ברית וכמש"ל בתיקון ל"ו (&) מחללי למאן כו' והאי נקודה איהי כו':

<p>אמר ליה רבי אלעזר אבא איך אתעביד בדיוקנא דלעילא דהא שמענא כמה דעות תמן אמר ליה ברי כד אתעביד כלהו ספירן אתכלילו בדיוקנא דנשמתייה ונשמתייה הוה מרכבה לון¹⁷⁸³ כגוונא דנשמתייה¹⁷⁸⁴ דעלה אתמר (&) ויברא אלהיים את האדם בצלמו כגוונא דעשר ספירות</p>	<p>אמר לו רבי אלעזר, אבא, איך נעשה בדמות של מעלה, שהרי שמענו כמה דעות שם. אמר לו, בני, כשנעשה, כל הספירות נכללו בדמות של נשמתו, ונשמתו היתה מרכבה להם, כדוגמא שנשמתו, שעליה נאמר "ויברא אלהים את האדם בצלמו", כדוגמא שעשר ספירות בלימה, וכל הצבעים של הנשמות היו מאירים בנשמתו, והיו מאירים על פניו, וממנו היו מזדעזעים</p>
--	---

- מאיר התיקון -

¹⁷⁸¹ ר"ת נדה שפחה גויה זונה.

¹⁷⁸² ע"י מלואים אות (רנב).

¹⁷⁸³ ע"י דע"ה ח"ב לג ע"ג שז"א שאור נשמתו היה מגיע עד רישא תנינא דא"א דאצילות, וע"י ריש תיקון הבא

¹⁷⁸⁴ כגוונא דנשמתייה (נמחק צרכינו).

<p>בלימה¹⁷⁸⁵ וכלהו גוונין דנשמתי¹⁷⁸⁶ הוו נהרין בנשמתי והוו נהרין על אנפוי ומניה הוו מזדעועין עלאין ותתאין והוו סגדין ליה בגין אלין נהורין דהוו נהרין ביה כגוונא דאדם דלעילא דהוו סגדין ליה הכי הוו סגדין לאדם דלתתא עד דהוה אמר איהו (&) בואו נשתחוו ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו ובהווא זמנא הוה איהו שליט על כל המוני עילא ותתא:</p>	<p>עליונים ותחתונים, והיו משתחווים לו, בגלל המאורות הללו, שהיו מאירים בו, כדוגמא של האדם שלמעלה, שהיו משתחווים לו, כך היו משתחווים לאדם שלמטה. עד שהוא היה אומר "בואו נשתחוו ונכרעה נברכה לפני יהוה" עושנו", ובאותו זמן הוא היה שולט על כל המוני מעלה ומטה.</p>
--	---

*א"ל ברי כו' הוה מרכבה לון דעלה אתמר ויברא כו' וכלהו גוונין דנהורין הוו נהרין
בנשמתי כו' - כצ"ל. ואמר והוו נהרין כו', ר"ל כל הגוונין דנהורין וז"ש בגין אלין נהורין כו'
כגוונא דלעילא עד דהוה אמר כו', כצ"ל, כמ"ש בפנים: ובהווא זמנא הוה איהו כו' - כמ"ש (&
תמשילהו במעשה ידיך כל שתה תחת כו' ועי' לעיל ריש תיקון נ"ז (&) כל חית השדה כו' לכל חיי
ואופן כו' וכן (מוראכם וחתכם) ורדו בדגת הים ובעוף כו' קאי ג"כ עליהם:

Commented [YL213]:
יקון הנוסח מבולבל אצלי

<p>גוון אוכם דעינא ושערוי אוכמין וכל גוונין אוכמין שפירין אתייהיבן ביה מסטרא דאימא חוורו דעינא וחוורו דאנפין וחוורו דמוחא וחוורו דגרמין אתייהיבת ביה מסטרא דאבא דהכי אוקמוהו מארי מתניתין דלובן שבעין ומוחא ועצמות אתייהיבו מאבא ואוכמו דעינא ושערא אתייהיבו מאימא וחוורו ואוכמו תרוייהו אשתכחו מכתרא עלאה אוכמו מלבר וחוורו מלגאו ועליה אתמר ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים (& וכתוב אחד אומר ישת חשך סתרו (תהלים יח יב):</p>	<p>צבע שחור של העין ושערוי שחורות, וכל צבעים שחורים יפים נתנו בו מצד האם. לבן העין ולבן הפנים ולבן המח ולבן העצמות, נתנו בו מצד האב, שכן פרשוהו בעלי המשנה שהלובן שבעין והמח והעצמות נתנו מהאב. ושחור העין והשער נתנו מהאם, והלבן והשחור, שניהם נמצאו מהכתר עליון. השחור שלו מבחוץ והלבן שלו מבפנים, ועליו נאמר "ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים", וכתוב אחר אומר "ישת חשך סתרו".</p>
---	---

גוון אוכם כו' חוורו כו' - כמ"ש ספ"ג דנדה (&) ע"ש¹⁷⁸⁷, וז"ש דהכי אוקמוהו מ"מ כו':
אוכמו מלבר כו' - ר"ל, בכתר דלבר נק' חושך, כמו שמפרש והולך, ישת חשך סתרו, והוא נקרא
סתר, במופלא כו'¹⁷⁸⁸. ומלגאו, ועתה לא ראו כו', ובמכוסה ממך כו', ואמר אור, אלמא דנק'
אור¹⁷⁸⁹:

<p>והא אוקמוהו חבריא אוכמו נוקבא לחוורו (נ"א אוכמא לנוקבא חוורא לגברא) ואורייתא מתמן איהי חוורו מלגאו אוכמו מלבר ולעילא אבא ואימא אמרו על עמודא דאמצעייתא ושכינתיה נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (&) עמודא דאמצעייתא בחוורו ושכינתא באוכמו הה"ד שחורה אני ונאווה (שיה"ש א ה):</p>	<p>והרי פרשוהו החברים, השחר שלו נקבה, ללבן שלו (השחור לנקבה, הלבן לגבר) והתורה משם היא, הלבן שלו מבפנים, והשחר שלו מבחוץ. ולמעלה האב והאם אמרו על העמוד האמצעי ושכינתו "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו". העמוד האמצעי בלבן שלו והשכינה בשחר שלו, זהו שנאמר "שחורה אני ונאווה".</p>
<p>ותא חזי אימא עלאה הות אוכמא קדם ההוא נהורא דלגאו מינה אבל כד נחתא לתתא אתחזיית</p>	<p>ובא תראה האם העליונה היתה שחורה לפני אותו אור שלפנים ממונה אבל כשירדת למטה נראים</p>

- מאיר התיקון -

¹⁷⁸⁵ עי' ס"י &.

¹⁷⁸⁶ לנהורין (כינו).

¹⁷⁸⁷ ז"ל:

¹⁷⁸⁸ חגיגה (&) בשם ספר בן סירא, ז"ל:

¹⁷⁸⁹ ועי' שעה"ק (פו ע"א): כאשר חטא אדה"ר, הגיע הפגם כיכול עד א"א, הנקרא כתר דאצילות,
כנזכר בספר התקונין תקון ס"ט. וזהו סוד פסוק, ישת חשך סתרו. ולכן לא היה א"א מאיר אורו
בגלוי, ונתעלם תוך אור"א, והאיר בתוכם, ואור"א הם המאירים בעולם האצילות.

<p>גוונהא בחמש ספירן דאינון ה' ענפין דאילנא דרועא ימינא ושמאלא וגוף ותרין שוקין צדיק נטיל כל גוונין הה"ד וראיתיה לזכור ברית עולם (בראשית ט טז) וראיתיה בגוונין נהירין¹⁷⁹⁰ והכי שכינתא (קד ע"ב) תתאה אתחזיית בחמש גוונין מתתא לעילא¹⁷⁹¹ ואלין גוונין דשית¹⁷⁹² ספירן ועליהו אתמר ותכלת וארגמן ותולעת שני [צא ע"א] ושש ועזים וכמה דאתכלילין כל גוונין מעילא לתתא בצדיק הכי אתכלילין כל גוונין מתתא לעילא בעמודא דאמצעיתא:</p>	<p>גוניה בחמש ספירות שהם חמשת ענפי האילן זרוע ימין ושמאל והגוף ושתי שוקים הצדיק נוטל כל הגונים זהו שנאמר וראיתיה לזכור ברית עולם וראיתיה בגונים מאירים וכך השכינה התחתונה נראית בחמשה גונים ממטה למעלה ואלו הגונים של שש הספירות ועליהם נאמר ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וכמו שנכללים כל הגונים ממעלה למטה בצדיק כך נכללים כל הגונים ממטה למעלה בעמוד האמצעי.</p>
---	---

ות"ח אימא כו' נהורא דלגאו מינה - ר"ל, נגד חכמה כנ"ל (&), והוא נקודיה בהיכליה¹⁷⁹³, וכדוגמת הכתר כנ"ל (&): אבל כד נחתא כו' - דכל א' הוא נהורא קדם¹⁷⁹⁴ דלתתא מיניה: גוונהא בחמש ספירן כו' - עי' לעיל ריש תיקון ה' (&) וריש תיקון י"ט (&) ומש"ש ושם: *צדיק נטיל כל גוונין והכי שכינתא תתאה כו' מתתא לעילא הה"ד וראיתיה לזכור כו' בגוונין נהירין ואלין גוונין דחמש ספירן ועלייהו אתמר כו' - כצ"ל והן ה' מיני גוונין, ואמר מתתא לעילא, דבה הולך באור חוזר, כתר במלכות וכן בז"ת וכן כאן, כי שם מתחיל מחסד וצדיק כליל כולא, וכאן להיפך, ות"ת שהוא במקום יסוד באור חוזר, והוא כליל כולא, וז"ש וכמה דאתכלילין כל גוונין כו' הכי אתכלילין כל גוונין כו':

Commented [YL214]: דצ"ל נקודה

<p>תא חזי ארבע ענפין רברבין הוו באילנא ואינון הוו תרין דרועין ותרין שוקין וכלהו בשעורא דאת ו' עלאה ובכל אמה ה' ענפין ועירין דאינון זרת דאתמר ביה (ישעיה מ יב) ושמים בזרת תכן ואינון שעורא דה' ועל ה' ענפין הוה י' דאיהו כף היד ודא איבא דאילנא וכמה שרטוטין מרקמין בכף דיד דאינון גוונין שפירין דאיבא דבהון אתפתחת שושנה דאתעבידת מינה איבא ואינון כפתור ופרח כן לששת הקנים היוצאים¹⁷⁹⁵ מן המנורה (&) ואלין תלת גרמין בדרועא ימינא ותלת בדרועא שמאלא מנרתא גופא דאמצעיתא:</p>	<p>בא וראה, ארבעה ענפים גדולים היו באילן, והם היו שתי זרועות ושתי שוקים, וכולם בשיעור של האות ו' העליונה. ובכל אמה חמשה ענפים קטנים, שהם זרת, שנאמר בו "ושמים בזרת תפן", והם השעור של ה', ועל ה' ענפים היה י', שהוא כף היד, וזה פרי האילן. וכמה שרטוטים מרוקמים בכף היד, שהם הצבעים היפים של הפרי, שבהם נפתחת השושנה, שנעשה ממנה פרי, והם "כפתור ופרח לששת הקנים היוצאים מן המנורה", ואלו שלש עצמות בזרוע ימין ושלש בזרוע שמאל, המנורה הגוף של האמצע.</p>
--	---

{קד ע"ג} ת"ח ארבע כו' וכולהו כו' - ר"ל, דאתעביד בשם הוי"ה ד' ענפין רברבין דאינון ה' כמש"ל (&) דאינון ה' ענפין דאילנא דרועא כו', אלא דכאן קאמר בלא גופא. ועי' לעיל סוף תיקון י"ח (&) דד' גוונין אינון דאינון ה' וכלהו כלילין בו' כמו שמפרש והולך, וכלהו בשעורא כו', שכל א' שעורא באמה וכמש"ל ריש תיקון י"ט (&), וצורתן וא"ו, וכן מדתן וכנ"ל בריש תיקון י"ט (לז ע"א) דאזלין על קו המדה¹⁷⁹⁶, ובכל א' ה' ענפין זעירין, דאינון ה' אצבעאן, והגוף הוא הכולל ה' ענפין רברבין. ועל ה' ענפין כף היד, צורת יו"ד, הרי הוי"ה שלימה ית'. ובגוף אות ברית, דברית נכלל בגוף, ואינון שרשא ואילנא וענפין ואיבא כמש"ל (נט ע"ב &) אילנא הוא"ו איבא דיליה

Commented [YL215]: בדוק אם זה הנוסח

- מאיר התיקון -

¹⁷⁹⁰ הה"ד וראיתיה לזכור ברית עולם (בראשית ט טז) וראיתיה בגוונין נהירין (נמחק צרבינו).

¹⁷⁹¹ הה"ד וראיתיה לזכור ברית עולם (בראשית ט טז) וראיתיה בגוונין נהירין (נוסף צרבינו).

¹⁷⁹² לחמש (צרבינו).

¹⁷⁹³ עי' מלואים אות (לט).

¹⁷⁹⁴ נדצ"ל שקדם.##*

¹⁷⁹⁵ "לששת הקנים היוצאים" נמחק צרבינו, ובמקומו איתא "ששה קנים יוצאים".

¹⁷⁹⁶ עי' דברי רבינו בספד"צ כא ע"א: בוצינא דקרדינותא הוא הדעת, שהוא קו המדה שמתפשט בכל הגוף, שדעת מתפשט בכל גופא, ומלייא אדרין ואכסדראין.

י"ד כו' ענפוי לעילא איהו ה' עלאה ושרשוי ה' תתאה, וכאן הוא ה' ענפין רברבין, ה' תתאה, ועליו ו' ה' זעירין, ה' עלאה, ועליו יו"ד, וז"ש ודא איבא דאילנא: דבהון אתפתחת שושנה - דשושנה כד איהי בגלותא איהי סתימא בזמנא דפורקנא אתפתחת בחמש אור, כמש"ל בריש תיקון ל"ח (פ"ב) והיא כף היד דאיהי סתימא בקמץ, ואתפתחת בחמש אצבעאן, דהן ה' עלין דשושנה מי"ג פרקין, לבד התחתון שאינו ממנינם, דעומד לבדו, והוא י"ג עלין דשושנה. ועמ"ש בריש פרשת בראשית בארוכה (א"ע"א) 1797. והפתוחין דשרטוטין הן פתוחין דמעשה פרח שושן, וז"ש אתפתחת שושנה והשושנה כד איהי סתימא ל"ל ריחא, והיא בלא זיווגא, וכד אתדבקת בבעלה אתפתחת, דקודם לכן היא גן נעול (שיה"ש ד"ב), ואח"כ ויקרא ליבשה ארץ (בראשית א' י), ועבדת איבין, וז"ש דאתעביד מינה איבא, והוא ביד, דכל מעשה ידיו של אדם הוא באתפתחת היד, שהן פרי מעשיו של אדם, והוא מעשיו הטובים, כמ"ש (&) תולדותיו של צדיק מעשיו הטובים, שנאמר פרי צדיק כו'. וכן כתובים שם באלו הגוונים כל מעשיו, ועי' בפרשת יתרו (&), וכמ"ש (איוב לו ז) ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו. וכן איבא דבנים הם שם, כמ"ש בפ' בלק (קפו ע"ב 1798) וברית אתער בידין 1799 וכמ"ש (&) איזה מעשה ידיו של אדם זהו בניו ובנותיו של אדם. והוא דוגמת החכמה, דהכל שם, ולא אתגליא אלא בכינה, ה' עלאה. וכן כאן ביו"ד, דהוא כף היד, צורת יו"ד, סתום בקמץ, צורת יו"ד, ואתפתח ונתגלה בה' אצבעאן, פתיחו דידיא, וכמ"ש ל' בהקדמה בארוכה (ח"ע"ב): ואינן כפתור ופרח - דהוא פרח שושן, וכן תרגם אונקלוס חזור ושושן, והוא שושנה הנ"ל, וכן כפתורים, הכל מצויירין בשרטוטין: *לששת הקנים - ט"ס וכצ"ל ששה קנים יוצאים מן כו', וכן נקראים קנה הזרוע, וכן כל ג' פרקין, והמנורה הוא ג"כ הוי"ה שלימה, כמ"ש בר"מ פ' תרומה (קנח ע"א) 1800, דה' הוא תלת קנים, וה' שניה תלת קנים, והן ב' ההין בימינא ושמאלא, כמש"ל (לט ע"ב) (&) וריש תיקון כ"ב (&), והיא ה' עלאה ביד ימינא וה' תתאה ביד שמאלא, כמש"ל בתיקון נ"ה (&), ולכן ה' אצבעאן נגד ה', ו' גוף המנורה, עמודא דאמצעינא. יו"ד, נרות שעליהן, והוא ראש על הגוף, י' על ו'. ושבעה נרות הן ז' נוקבין דרישא, שהן ז' נרות, כמ"ש בתיקון כ"ח (&) וש"מ:

<p>ברי בכל אלין תקונין ברא לאדם ובת זוגיה (ואי) ואיהו עבד פרודא לעילא בין קודשא בריך הוא ושכינתיה דגרים לסלקא שכינתא מקודשא בריך הוא הכי קודשא בריך הוא סליק מניה בת זוגיה ואסתלק קודשא בריך הוא מניה דבאתר דלא שריא שכינתא תמן קודשא בריך הוא לא שריא תמן ומנלן דאסתליקת בת זוגיה מניה כמה דאת אמר (&) ויאמר ה' לא טוב היות האדם לבדו 1801 ודא גרם ליעקב דאתמר ביה (קה ע"א) (&) ויותר יעקב לבדו ובההוא זמנא נצח ליה סמאל"ל ויגע בכף יריכו באן אתר פרח בגיד הנשה דפרח י' מגיד הנשה דאיהי י' דיעקב ואשתאר איהו עקב דאיהו דש בעקב ודא רוא וידו אוחות בעקב עשו (דאיהו דש בעקב בגלותא ובעולא דמלכותא דשבעין אומין דהוא לזנב ולא לראש):</p>	<p>בני, בכל התקונים הללו ברא את האדם ובת זוגו. (ואם) והוא עשה פירוד למעלה בין הקדוש ברוך הוא ושכינתו, שגרם לסלק את השכינה מהקדוש ברוך הוא, כך הקדוש ברוך הוא מסלק ממנו את בת זוגו, ומסתלק הקדוש ברוך הוא ממנו, שבמקום שאין שורה שכינה שם, אין הקדוש ברוך הוא שורה שם. ומנין לנו שהסתלקה בת זוגו ממנו, כמו שנאמר "ויאמר יהוה" לא טוב היות האדם לבדו", וזה גרם ליעקב, שנאמר בו "ויותר יעקב לבדו", ובאותו זמן נצח את סמאל"ל, "ויגע בכף ירכו", באיזה מקום פרח, בגיד הנשה, שפרחה י' מגיד הנשה, שהיא י' של יעקב, והוא נשאר עקב, שהוא דש בעקב. וזה הסוד של "וידו אוחות בעקב עשו" (שהוא דש בעקב בגלות ובעול של מלכות שבעים אמות, שהוא לזנב ולא לראש).</p>
--	---

– מאיר התיקון –

1797 עי' מלואים אות (עח).
 1798 עי' מלואים אות (קצז).
 1799 עי' ליקוטי הגר"א כב ע"א שמצרף לזה את הס"י פ"ו מ"ז הוב"ד לעיל הערה 1727.
 ועי' זהר ח"א ח ע"א הוב"ד במלואים אות (רנג).
 1800 עי' מלואים אות (רנד).
 1801 כאן מקומו של תיקון לד (פה ע"ב): בראשית ב' נוקבא פתיחא לקבלא מימינא (עי' דברי רבינו לעיל יח ע"ג).

ואיהו עבד פרודא כו' - כמ"ש¹⁸⁰² על הפסוק (&) והאלהים עשה את האדם ישר והמה כו': סליק מיניה בת זוגא - היא נשמת חיים, כמ"ש למטה (&) דאסתלק מיניה אתתא, דאיהי עץ חיים, דאתמר בה עץ חיים כו', ועי' לקמן תיקון ס"ה (צט ע"ב קיב ע"א) ועלה אתמר עץ חיים כו', ומסט' דילה, ויפח באפיו נשמת חיים כו' (בראשית ב ז). וכן הוה לישראל בשברון הלוחות, וכמש"ל (קא ע"א &) בארוכה, וכמ"ש בפרשת בראשית (נב ע"א)¹⁸⁰³ דעובדא דאדם הוה לישראל בעגל, והוא תורת חיים¹⁸⁰⁴, בת מלך פנימה (תהלים מה יד), דאתאביד מיניה וכן נשמתא דיליה. וחנוך נטיל תיה, וכמ"ש בז"ח רות (פה ע"ג)¹⁸⁰⁵, ולכן זכה לחיים, {קד ע"ד} והסתלקות בת זוגי' גרים לנפש חיה דאתפשט מיניה, ונחית כמ"ש בפ"ג ד"ס"ד (כט ע"א), ובפ' תזריע (מז ע"ב)¹⁸⁰⁶ ועמש"ש, וכן משה אבד לה בסלע, ועדיין היא ארוסה, מורשה מאורסה¹⁸⁰⁷ (פסחים &), ולא נכנס לארץ בשביל כן, דהיא ארץ אשר כו', כמ"ש למטה ועלה אתמר ארץ אשר לא כו', ואמר למטה דאיהו הוה חרות כו' (&).

Commented [YL216]

?

– מאיר התיקון –

¹⁸⁰² עי' זהר ח"ג קז ע"א: בשעתא דברא קב"ה לאדם ואוקיר ליה ביקירו עלאה בעא מיניה לאתדבקא ביה בגין דישתכח יחידאי ובלבא יחידאי ובאתר דדביקותא יחידא דלא ישתני ולא יתהפך לעלמין בהווא קשורא דמהימנותא יחידאה דכלא ביה אתקשר הה"ד (שם ב ט) ועץ החיים בתוך הגן לבתר סאטו מאורחא דמהימנותא ושבקו אילנא יחידאה עלאה מכל אילנין ואתו לאתדבקא באתר דמשתני ומתהפך מגוונא לגוונא ומטב לביש ומביש לטב ונחתו מעילא לתתא ואתדבקו לתתא בשנויין סגיין ושבקו עלאה דכלא דהוה חד ולא אשתני לעלמין הה"ד (קהלת ז כט) אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים והמה בקשו חשבונות רבים ודאי כדן אתהפך לבייהו בהווא סטרא ממש זמנין לטב זמנין לביש זמנין לרחמי זמנין לדינא כהווא מלה דאתדבקו בה ודאי המה בקשו חשבונות רבים ואתדבקו בהו:

תרגום: בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם וכיבד אותו בכבוד עליון, רצה ממנו להדבק בו כדי שימצא יחיד ובלב יחיד ובמקום של דבקות, יחידה שלא ישתנה ולא יתהפך לעולמים, באותו קשר האמונה היחידה שהכל נקשר בו, זה שנאמר ועץ החיים בתוך הגן. ואחר כך סטו מדרך האמונה ועזבו את העץ היחיד העליון מכל העצים, ובאו להדבק במקום שמשנתנה ומתהפך מצבע לצבע ומטוב לרע ומרע לטוב, וירדו ממעלה למטה ונדבקו למטה בשנויים רבים, ועזבו את העליון של הכל, שהוא אחד ולא משתנה לעולמים, זה שנאמר "אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים" והמה בקשו חשבונות רבים ודאי, אז התהפך לבס לאותו צד ממש, לפעמים לטוב לפעמים לרע, לפעמים לרחמים לפעמים לדין, כמו אותו הדבר שנדבקו בו ודאי, והמה בקשו חשבונות רבים ונדבקו בהם.

¹⁸⁰³ עי' מלואים אות (רנה).

¹⁸⁰⁴ עי' לעיל יד ע"ב: שכינתא עלאה דאיהי תורת חכם ובה לב מבין ואיהו נשמה יתירה דשבת, ועי' לעיל ק ע"ב: אית נהר אית נהר מנהורא דלעילא דאתקרי נהרא דמיא דאורייתא דאתמר בה תורת חכם מקור חיים, וקיב ע"ב: עץ החיים דאתמר בה תורת חכם מקור חיים.

¹⁸⁰⁵ ז"ל: חנוך עביד ליה הקב"ה בזימנא דנטיל ליה מאתריה תפקידו בדביקו כדקא חזי בעטורא דרוח עילאה וקרא ליה נער ובגיניה כל נערה כתיב נער וקיימא לגביה עילאה ותתא לגביה עילאה בההיא רוח עילאה תתאה בהווא כלילו דאתכלל מסטרא דאתנטל מתתא.

תרגום: את חנוך עשה הקדוש ברוך הוא בזמן שנטלו ממקומו תפקידו בדבקות כראוי בעטור של הרוח העליונה וקרא לו נער ובשבילו כל נערה כתוב נער ועומד (לרוח) אצלו עליון ותחתון אל העליון באותה (מאותה) הרוח העליונה התחתון כלול באותה (מאותה) התכללות שנכלל מצד הכלה הכלולה שנטל מלמטה.

¹⁸⁰⁶ ז"ל: תא חזי בכל זמנא דהאי נשמתא קדישא אתדבקת ביה בבר נש רחימא הוא דמאריה כמה נטורין נטרין ליה מכל סטרין רשימא הוא לטב לעילא ותתא ושכינתא קדישא שריא עלוי ובזמנא דאיהו אסטוי ארחוי שכינתא אסתלקת מניה ונשמתא קדישא לא אתדבקת ביה ומסטרא דחויא בישא תקיפא אתער רוחא חד דשט ואזיל בעלמא דלא שריא אלא באתר דקדושה עלאה אסתלק מתמן וכדין אסתאב בר נש ואתפגים בבשריה בחיזו דאנפוי בכלא ותא חזי בגין דהאי נפש חיה איהי קדישא עלאה כד ארעא קדישא משכא לה (בגווה) ואתכלילת [בגווה] כדין קרינן לה נשמה ודא היא דסלקא לעילא וממללא קמי מלכא קדישא ועיילא בכל תרעין ולית דימחי בידהא:

תרגום: בא וראה בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבקת באדם, אהוב הוא לרבונו, כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו. ובזמן שהוא מסיט את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבקת בו, ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדושה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא ונפגם בבשרו במראה פניו בכל. ובא וראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים ואין מוחה בידה.

¹⁸⁰⁷ ועי' כתבי הגרמ"מ משקלוב (סדר ההשתלשלות דף שמד): עד דלא איתנסיבת נקראת נער בלא ה' (זהר ח"א נא ע"א), והיא מאורסה, סוד כלת משה.

חירות ממלאך המות חירות כו' (&), והן לוחות הראשונות. וענין הבת זוג הוא הנפש, וכן הוא לקמן בתיקון ס"ט (&) ועי' מש"כ לעיל בתיקון כ"ה (&) וה"ל נפש דאצילות ונסתלק ממנו, וז"ש דגרים לסלקא כו' הכי קב"ה סליק מיניה בת זוגי' כו' דבאתר דלא שריא שכינתא כו', כי שכינתא דאצילות שריא על נפש דאצילות, שהיא ממנה, כי הכל נמשך אל יסודה, כמ"ש בפרשת פנחס (&) בענין הקרבנות, כי כל דבר יש לו הנאה ביסודה, והכל מתקרב אל הדבר היוצא ממנה ומתהני במעשיה, וכיון שנסתלק הנפשא דאתי מסטרה, היא ג"כ נסתלקה ממנו, ואמר ואסתלק קב"ה מיניה דבאתר כו', דרוחא דאצילות היה לו ג"כ מתחלה, והיא ג"כ נסתלקה מיניה, דבאצילות אין פירוד, דקב"ה אסתלק עם שכינתא, וכן רוחא דאצילות עם נפשא, וכן היתה לו נשמתא דאצילות, ונסתלק ממנו כל הנר"ן בבת אחת, וכמ"ש בלוחות הראשונות לקמן (קא ע"א &) בשבירת ב' לוחות ב' יודין ב' בתים ופריחת ו' עמהון, ע"ש, ונשארה לו נר"ן דבי"ע, שהן עץ הדעת טוב ורע כידוע (&): כד"א ויאמר ה' אלהים לא כו' - ר"ל, שהתקין לו מקודם נר"ן דבי"ע, שיהיה לו עזר, שאם יחטא שלא ישאר לבדו, ועי' לקמן ריש תיקון ס"ה (&) האי לאו איהי כאתתא קדמאה כו' אין חד יצ"ט וחד כו': ודא גרים ליעקב כו' - הענין כי יעקב הוא זכה תחלה לנפשא דאדה"ר, נר"ן דבי"ע, וגם לנפשא דאצילות, והוא סוד ד' אתוון דיעקב, עקב הוא נר"ן דבי"ע, עקב תשמעון, דשם שכר ועונש, אבל לנפשא דאצילות לא תליא שכר ועונש, והוא י' דיעקב. וישראל הוא נר"ן דבי"ע ג"כ, אלא דשם מצד הנוק', וכאן מצד הדכורא, וכמ"ש למעלה (&) כי לאדם ב' נשמתין, א' נר"ן מצד הדכורא וא' מצד הנוק', והראשונה בכללה נק' רוח והשניה בכללה נק' נפש, בת זוגיה. ונגד זה יש לאדם ב' יצרין, והיצה"ר מפתה לנוק' וכמ"ש"ל (מג ע"א &) למאן פתי מינייהו כו', והוא פתויו לחוה, כמ"ש"ל תיקון ס"ה (&), ונגד זה נתקלל הוא ישופך ראש בדכורא, וכמ"ש ברע"מ סוף ח"א (רסו ע"ב)¹⁸⁰⁸ ואתה כו' בנוק' דהוא עקב כנ"ל. והכל בבי"ע, אבל באצילות לא יגורך רע (תהלים ה ה, לעיל י ע"א), ושם לא שייך לומר אפילו הוא ישופך ראש, דשם א"צ לא זכות ולא חובה, ויעקב לא זכה מתחלה אלא לנוק', מקום אחיזת החויה, ולכן שכן עמו בבטן א', ועקב שם את אחיו, והלך עמו בעקמומית, עד דסליק ליה מכולא, כמ"ש (&) עם עקש תתפתל. כמו שעשה לו החויה, מתחלה עשה לו הוא כנגדו, עד דסליק ליה מכולא (הנה זכה גם ליו"ד נפשא דאצילות, אבל לא בא לו בפועל כנ"ל) ועקב אותו שלשה פעמים, לסלקא אותו מכל הג' עולמות מנר"ן דליה, כמ"ש (&) הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים, את בכורתי לקח, ביצירה, דשם (שמות ד כב) בני בכורי ישראל, מקנן שם. ועתה לקח ברכתי, בכריאה, דשם ברכת ה' היא תעשיר (משלי י כב), בכינה דמקננת שם, וכמ"ש"ל תיקון נ"ה. ובבטן עקב את אחיו, ודא לא ידע, וע' בפ' משפטים (קיא ע"ב)¹⁸⁰⁹ ככלא דחי יעקב לעשו אחיו בגין דלא יהא ליה חולקא כלל כו' דאינון תרין כו' ולא ידע עשו מה דעביד ליה בבטן, אבל רב ממנא דיליה ידע כו', ע"ש בארוכה כל הענין. והנה זכה יעקב גם ליו"ד נפשא דאצילות, והנה באותו לילה, ויותר יעקב לבדו (&), שבו נתעורר רב ממנא דעשו. ובחטא אדה"ר¹⁸¹⁰ נסתלק היו"ד ממנו ונשאיר עקב, ונתקיים ואתה תשופנו עקב (בראשית ג ט), שנגע בכף ירך יעקב, עקב דיעקב, סוף של תיבה יעקב, וז"ש ודא גרים {קה ע"א} ליעקב כו', כמו שנסתלק מאדה"ר, כך נסתלק ממנו עתה ג"כ, שהוא אדם בעצמו, וכמו שנתפתה העקב נר"ן הנ"ל דנוק' שלו בתחילה, לכן נצח ליה כאן ג"כ ונגע ביה ונלקה שם, וז"ש ובההוא זמנא כו' והכל בשביל דפרח היו"ד, כי שם, לא יגורך כו' והזר הקרב כו' (במדבר א נא): באן אתר נגע בגיד כו' דאיהי י' כו' - הנה גיד הנשה מפרש דהוא גיד האמה, וכמ"ש"ל (מ ע"א &) ודא ברית מילה כו' בההיא יו"ד אהעבידת גיד, ואמאי אתקריאת ג"ד בגין דאיהי כלילא מז"ס דסלקין לחושבן ג"ד, ואמאי אתקריאת נשה בגין כו' כזרע ג"ד, וע"ל (מו ע"א סא ע"א) פתח ואמר והמן כזרע ג"ד כו' יו"ד ודאי טפה חוורתא, דביה אשתלים ג"ד ואתעביד גיד כו', @@@@ והוא יו"ד דברית, והוא סוד יסו"ד¹⁸¹¹ (הר"ח"ג ע"א ועי' לעיל צה ע"א), סו"ד הוא ג"ד, כד נטיל ונכלל ביו"ד, ויו"ד הוא יו"ד דגיד, והוא

Commented [YL217]:
יה כתוב י"ל

Commented [YL218]:
יה כתוב ה"ל

Commented [YL219]:

– מאיר התיקון –

¹⁸⁰⁸ עי' מלואים אות (רנו).

¹⁸⁰⁹ עי' מלואים אות (רנו).

¹⁸¹⁰ עי' לש"ו כללים ח"א סט ע"ד, הוב"ד במלואים אות (רנח).

¹⁸¹¹ עי' לעיל עח ע"ד: האמה הוא סוד דיסוד, ועי' ב"ע (ט ע"ב): כל תיקון העולם היה ע"י יסוד דא"ק, והוא נקרא רזא, ששם סוד אור הגנוז, והוא סוד מיסוד, ונשאיר יוד הוא סוד טיפה דמוחין דגניז בגויה. [היינו שמתגלה ה' והסוד נשאר בפנים - עי' הערה הבאה]. ועי' שם (לו ע"א): שבעים נפש גי' יין וז"ס נכנס יין יצא סוד והוא סוד מיסוד כי בהכנס הדעת בגופא דז"א אז היסוד הוא בסוד אבר חי כידוע ושם במר"ס הדעת שבו הוא חמר טב שאין שם רע כלל והוא שקיט על דורדיא. ועי"ש

יסו"ד, וכמש"ל (&). ובחטא אדה"ר שאמרו (סנהדרין &) מושך בערלתו כו', דשם חטא ונסתלק ונעשה גד, ומיעקב עקב, וכן יו"ד דשד"י¹⁸¹², ולכן ותקע כו' (&), והכל בעטיו של נחש, ואמרו במ"ר (&) שנגע בתולדותיו, וגרם להו גלותא, והכל בשביל יוד דפרח מינייהו, דחטאו בכרית, והוא נגיעתו בגיד הנשה, וכמש"ל (צג ע"א &) דדא גרים גלות ואתגלי כו'. וזהו עון עקבי יסוכני (&), ואמרו (&) עונות שאדם דש בעקבו, ורומז על חטא זה, כמ"ש (&) אפילו שיחה קלה כו', ודש לשון דש מבפנים¹⁸¹³. ועקב ידוע כמ"ש (דברים כח נז) ובשליטה היוצאת מביין רגליה¹⁸¹⁴, ועקב הוא סוף, כי זו בחי' האחרונה שבאדם, וכף הוא ידוע שנק' כף, וכן ירך, יוצאי ירך (&), וכן ירכה, וכמ"ש בהיכל לבנת הספיר בארוכה. וזהו דש בעקב, דאסתלק יו"ד דשד"י, ויו"ד דיעקב, והוא בזו"נ דביה¹⁸¹⁵, ולכן גם בגלותא נשאר דש בעקב, כמו שמפרש והולך דאיהו דש בעקב בגלותא כו', דהוא לזנב, ונידוש ברגלין, וזהו דש בעקבא דלהון, וכמ"ש (ישעיה נא כג) ותשימי כארץ גוך וכחין לעוברים אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה, שהיו מרביצין אותן בפלטיות כו' (&), וכן עובד להם בגלותא, וכמ"ש (&) ולא עוד כו', כמ"ש (&) ועבדת את אויבך, זכה יעבוד כו' (&)¹⁸¹⁶, וז"ש ודא רזא וידו אוחזת כו' דאיהו דש כו', שידו משועבד לעקב עשו, שהוא הגלותא, כמו שמפרש והולך, אבל עבד ליה עוקבא בדא, כמ"ש בפ' משפטים¹⁸¹⁷, שם עקב את אחיו, ודאי דעבד ליה עוקבא וארמי ליה לאחורא, מאי לאחורא, אקדים ליה דיפוק בקדמיתא להאי עלמא, אמר יעקב לעשו טול אתה האי עלמא בקדמיתא ואנא לבתר כו'. וידו אוחזת בעקב עשו, הוא בעקבות משיחא, דאף האי עלמא יחזור ליעקב, וזהו בעקב דיליה, שהוא, עקב דהאי עלמא, לקח לעצמו, והוא יעבוד צעיר (&), ועמדו זרים ורעו צאנכם (&), ושעשע יונק על חור פתן (&) ועל מאורת צפעוני גמול ידו הדה (&), וזהו וידו אוחזת כו', ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט כו' (&), ויחזור היו"ד ליעקב. וישראל זכה אח"כ, והוא נר"ן שבבי"ע מצד הדכורא, ויו"ד רוחא דאצילות, ושם והוא ישופך ראש, ראש דדכורא כנ"ל, ונתרפא מצלעתו (&), והוא ההוא עלמא עה"ב, דשם ישופך ראש, דאין חלק בו שם, ועמ"ש במ"א (ליקוטי הגר"א קב ע"ב)¹⁸¹⁸ בענין שם יל"י¹⁸¹⁹ דהוא בישראל ויעקב בארוכה:

Commented [YL220]

<p>כמה דגרים אדם דשכינתא אתפרשת מקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אמכם ואשתאר קודשא בריך הוא יחידאי בלא ממרוניתא הה"ד (ישעיה נ"ז) הצדיק אבד מאי אבד אבד למטרוניתא ובגין דא (&) לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא אחרא דלית איהי בת זוגיה מסטרא דעין הדעת טוב ורע באסור והיתר טומאה וטהרה כשר ופסול דם טהור ודם נדה ובגין דא אוקמוהו זכה נעשה לו עזר לא זכה כנגדו דאסתלק מניה אתתא דאיהי עין החיים דאתמר בה עין החיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח) ראה חיים עם אשה אשר אהבת (קהלת ט ט) דעלה אתמר (בראשית ג כב) ולקח גם מעין החיים ואכל וחי לעולם דאיהו הוה חרות על הלוחות (&)</p>	<p>כמו שגרם אדם, שהשכינה נפרדה מן הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר "ובפשעיהם שלחה אמכם", ונשאר הקדוש ברוך הוא יחידי בלי המלכה, זהו שנאמר "הצדיק אבד". מה זה "אבד", אבד למלכה, ולכן "לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו", זה אחרת שאינה בת זוגו מצד של עץ הדעת טוב ורע, באסור והיתר, טומאה וטהרה, כשר ופסול, דם טהור ודם נדה. ולכן פרשוהו (&) זכה נעשה לו עזר לא זכה כנגדו, שהסתלקה ממנו אשה, שהיא עין החיים, שנאמר בה "עין חיים היא למחזיקים בה". "ראה חיים עם אשה אשר אהבת", שעליה נאמר "ולקח גם מעין החיים ואכל וחי לעולם", שהוא היה "חרות על הלוחות", חירות ממלאך המות, חרות משעבוד מלכיות, חרות</p>
--	---

– מאיר התיקון –

- (קלה ע"א): נכנס יין יצא סוד שאז יסוד נפיק בסוד אבר ח"י והוא סוד מיסוד ויו"ד דבגוי' הוא חסד טיפה דמוחין דגנוז בגוי'.
¹⁸¹² נעשה ש"ד.
¹⁸¹³ וזורע מבחוס (&).
¹⁸¹⁴ עי' לעיל צט ע"ב ד"ה ועל במתי, ועי' פע"ח פורים (ק"ב ע"ב), שזו בחי' רחל.
¹⁸¹⁵ ז"נ דסט"א שנעשה ש"ד ועק"ב, עי' לעיל כו ע"א שד משד"י.
¹⁸¹⁶ ז"ל:
¹⁸¹⁷ עי' מלואים אות (פח).
¹⁸¹⁸ עי' מלואים אות (רנט).
¹⁸¹⁹ עי' לעיל הערה 570.

<p>חירו ממלאך המות חירו משעבוד מלכיות חירו מכל מרעין בישין מעניותא¹⁸²⁰ וטפשותא וצערא ודוחקא וכפנא ועלה אתמר ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם וכו' (&):</p>	<p>מכל המחלות הרעות, מעניות וטפשות וצער ודוחק ורעב, ועליה נאמר "ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם וכו'".</p>
---	---

כמה דגרים דשכינתא כו' - לכן ג"כ פרח יו"ד דיעקב מבני ישראל ונשאר עקב כנ"ל, ויו"ד הנ"ל הוא שכינתא דפרח מיניה, כמה דהוא גרים יעקב הוא אתתא אחרא {קה ע"ב} דבי"ע, עץ הדעת טוב ורע כנ"ל. וז"ש ובג"ד לא כו' דא אחרא כו' מסט' דעץ הדעת טוב ורע באיסור והיתר כו', ור"ל זהו עזר כנגדו, עזר מסט' דטוב וכנגדו מסט' דרע, וכמ"ש למטה אתייהב ליה אחרא מסט' דסיהרא כו' דאיהי פלגו דילה כו' כגוונא דלבא כו' ובג"ד אם זכה כו', והיא שית סדרין, ג' טוב: היתר, טהרה, כשר. וחציו כו'. ועי' בפרשת בראשית (כו ע"ב) ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסט' דהיתר טהור כשר ואי לאו כו' טהור היתר כשר איהי יצה"ט כו' ואתתא דאית לה דם טהור ודם נדה מסט' דמשנה איהי כו', עש"ב. וניתן לו מ"ע ומל"ת בשביל זה ג"כ, והוא שית סטרין דנוק', והן ב' לוחות האחרונות, ימינא ושמאלא, ה' בלוח א' וה' בשני. דהראשונות היו מעץ החיים וע"ל (קא ע"א ז ע"א). וז"ש דם טהור כו', שהן ה' דמים טהורים וה' כו', שהוא הרבה ארבה בעבונך (&), ב' פעמין הרבה ארבה, ושם בעצבון תאכלנה (בראשית ג יז), משא"כ בעץ החיים כמ"ש למטה, וזהו ועצבונך, ב' מיני דמים הנ"ל: חירו מכל מרעין בישין מעניותא כו' - חשיב ששה דברים נגד ששה שבעץ הדעת, איסור והיתר כו', שהוא בעצבון כנ"ל. ואמר חירות ממלאך המות, חירות משעבוד מלכיות, שהן ב' כתרים שזכו ישראל בלוחות הראשונות, וכמ"ש (&) אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות אין כל אומה כו' ואין מלאך המות כו', והוא דכורא ונוק' דביה. דשעבוד הוא מסט' דנוק', כללא דשבעין אומין פלחי כוכביא, כמ"ש ל בריש תיקון כ"ד (&), ושני הכתרים הן מסט' די"ה, עלמא דחירו, כי יד על כס י"ה (שמות יז טז), ועוד שהתורה לא נשתכחה כלל, וזהו חרות על הלוחות, חקוק על לוח לבם (&), כתר הג'. כידוע שאלו הב' הן ג', וכמ"ש (שמות יט ה) והייתם לי סגולה, וכמ"ש במ"א¹⁸²¹. והן ט' ספירות דנהירו בה ונעשו אח"ד, והכל יחזרו לעתיד לבא, כמ"ש (&) כל הכתוב לחיים כו', והיו מלכים אומניך כו' (&), וכיוצא הרבה, נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה כו' (&), דיתבקע ימא דאורייתא ע"י שילה ויקח את ארוסה דיליה¹⁸²²:

<p>אסתלק מיניה ואתייהב ליה אחרא מסטרא דסיהרא דאתמר בה עת ללדת ועת למות וכו' דאיהי פלגו דילה חיים עותרא ופלגו דילה מות עניותא כגוונא דלבא דאתמר ביה (קהלת יב) לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו תרין בשותפו ובגין דא אם זכה עזר במלויא דסיהרא ואם לא זכה כנגדו בחסרונא דסיהרא:</p>	<p>הסתלקה ממנו ונתנה לו אחרת מצד הלבנה, שנאמר בה "עת ללדת ועת למות וכו'", שהיא חציה חיים עושר, וחציה מות ועוני, כדוגמת הלב, שנאמר בו "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו", שנים בשותפות, ולכן אם זכה, עזר, במלוי הלבנה. ואם לא זכה, כנגדו, בחסרון הלבנה.</p>
---	---

מסט' דסיהרא - ר"ל, סיהרא דעץ הדעת, דהיא פגומה חצי חודש, כ"ח עתים דקהלת (&) י"ד וי"ד, והן ה' אלהינו ה'¹⁸²³, דיד ימינא י"ד פרקין וחילופם ביד שמאלא, ועי' לעיל תיקון נ"ה (&). אבל סיהרא דעץ החיים, לית לה פסק, כמ"ש ברע"מ פרשת פנחס (רמח ע"ב)¹⁸²⁴ ע"ש:

<p>עריות מסטרא די"ה ע"ר י"ה תעור קשתך (חבקוק לט ג) עריות מסטרא דו"ה לא תקרבו לגלות</p>	<p>העריות מצד של י"ה, "עריה תעור קשתך", עריות מהצד של ו"ה, "לא תקרבו לגלות ע"ר ו"ה", וזו ליל"ת שהיא "ערות אשה ובתה", שהן ה"ה.</p>
--	---

– מאיר התיקון –

¹⁸²⁰ עי' יהל אור ח"ג ד ע"א: דא קבלת כו'. ר"ל שמקבלין עליהן מיתה במחשבה בק"ש, ועניות במעשה.

¹⁸²¹ עי' בהגר"א בסד"צ ג' ע"א בהגה"ה ד"ה וכמ"ש ויתנצלו

¹⁸²² עי' לעיל הערה 1807.

¹⁸²³

¹⁸²⁴ עי' מלואים אות (ריט).

<p>ע"ר ו"ה (&) ודא לילי"ת דאיה¹⁸²⁵ ערות אשה ובתה (&) דאינון¹⁸²⁶ ה"ה ערות כלתך (&) דא י' זעירא דארנ"י דאיהי (קה ע"ב) כלה האמורה בשיר השירים תא הזי שכינתא תתאה אתקריאת בתה מסטרא דאימא עלאה כלה מסטרא דכ"ל כ"ל ה' אהות מסטרא דעמודא דאמצעיתא שאר בשרו מסטרא דההוא דאתמר ביה (בראשית ו ג) בשגם הוא בשר מסטרא דדרגיה [צא ע"ב]:</p>	<p>"ערות כלתך" זו י' קטנה של אדני, שהיא הכלה האמורה בשיר השירים. בא וראה השכינה התחתונה נקראת בתה מהצד של האם העליונה, והכלה מהצד של כ"ל, כ"ל ה'. אהות מהצד של העמוד האמצעי, שאר בשרו מהצד של אותו שנאמר בו "בשגם הוא בשר", מצד של דרגתו.</p>
---	---

עריות מסט' כו' - עתה חוזר לפרש מש"ל (צג ע"א &) וד' זמנין גלת כו' בין ד' אתוון ומפרש לה מקרא, והן ט"ו עריות, חמש עשרה נשים מסטרא ד"ה, ושש עריות חמורות מסט' דוא"ו, וכמ"ש בפרשת בראשית (&), והן חמורות שהן למטה. וכמו שי"ה הן כחדא, לכן הם ג"כ כנ"ל. וה' עריות שאינן מקורבה, נדה וא"א וזכר ובהמה רובע ונרבע, ואף שעיקרן חי"ה וכמ"ש במ"א (&) שאלו הכ"א הן ח"י וז"ש ו"חי בהם", והוא מסט' דצדיק דנק' ח"י, ואעפ"כ מתחלקים כנ"ל: *ודא לילית דאיהי - ל"ג וכצ"ל לגלות ערוה ערות אשה ובת' אינון ה' ה' ערות כלתך דא יו"ד זעירא דארנ"י דאיהי כו', ור"ל לאדם שהוא דכורא הזהיר כל העריות, והוא ו' של שם, וערות אשה ובתה הן ה"ה, וכלתך יו"ד, הרי יהו"ה. וכן שאר כל העריות באלו ג' אותיות, והזהיר את הוא"ו כנ"ל. ועי' בפרשת בראשית (כז ע"ב)¹⁸²⁷ ואינון אפרישין בין ה' לה' דלא אתקריב וא"ו בינייהו הה"ד ערות אשה ובתה לא תגלה ואינון שכינתא עלאה ותתאה כו' ורזא {קה ע"ג} דמלה ונהר יחרב כו' ובג"ד לית קריבו כו' ע"ש. ומפרש שם כל העריות על ג' אתוון הנשארים, ומפרש שם על הערב רב דהן עריות דישראל וגלותא דלהון עיי"ש באורך. ואמר דא י' זעירא כו', ר"ל מלכות דילה, שהיא הכלה. ומפרש והולך ת"ח שכינתא כו', והן ד' דרגין דנוק' כמש"ל (נג ע"ד &), ובכל קו האמצעי ביסוד כלה, ובת"ת אהות, ומסט' דאימא בת, והן ג' נקבים שורק וכמש"ש. ואמר שאר בשרו כו', ר"ל מסט' דדעת דכליל כולא כמ"ש למעלה בתיקון כ"א (&) וש"מ. ופה מסט' דאימא, הוא בבחי' חיצונית, אבל מסט' דפנימית הוא מסט' דיו"ד, חכמה דכליל כולא, כמ"ש בפ' ויקרא (י ע"ב) עש"ב¹⁸²⁸ (ובע"א כלה י' וש"ב ה' אמא ו' ובתה וב' כולל הכל ה' אחרונה דכולל הכל) והוא ד' אתוון דהוי"ה כסדר הזה, כלה אהות ובת ושאר בשר דכליל כולא:

- מאיר התיקון -

¹⁸²⁵ ודא לילי"ת דאיהי (נמתק ברבינו).

¹⁸²⁶ אינון (רבינו).

¹⁸²⁷ עי' מלואים אות (רס).

¹⁸²⁸ עי' מלואים אות (רסא).

אתכשר לגבייהו) ולא אכשר לגבייהו אי הכי כל עלמא ידעי לסדרא ועובדא ולסדרא מלין מאי חשיבו דלהון דצדיקייא דידעי עקרא דמלה ועובדא וידעי לכוונא לבא ורעותא יתיר מאלין אחרנין דלא ידעי כל כך:

אלא אלין דלא ידעי עקרא דעובדא וכולין (כל) האי אלא סדורא בעלמא ולא יתיר משכינ עלייהו משיכו דבתר כתפוי דקב"ה ודלא טס באורא (דלא כנס או נטורא (ס"א דלא טס באורא)) דשגיחו אקרי³⁸¹³:

ואלין דידעי ומכווני לבא ורעותא מפקי ברכאן מאתר דמחשבה³⁸¹⁴ ונפקי בכל גזעין ושרשין בארז מישר³⁸¹⁵ כדקא יאות עד דמתברכן עלאין ותתאין ושמא קדישא עלאה מתברך על ידיהון זכאה חולקהון דהא קב"ה קריב לגביהון וזמין לקבליהון בשעתא דקארון ליה הוא זמין לון בשעתא דאינון בעאקו הוא לגבייהו הוא אוקיר לון בעלמא דין ובעלמא דאתי הה"ד (תהלים צא יד) כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי:

תרגום: מכאן למדנו (בא וראה), כל מי שרוצה לעורר דברים של מעלה בין במעשה בין בדבור, אם אותו מעשה או אותו דיבור לא נעשה כראוי, לא מעורר דבר.

כל בני העולם הולכים לעורר בבית הכנסת דבר שלמעלה, אבל מעטים אלו שיודעים לעורר, והקדוש ברוך הוא קרוב לכל היודעים לקרא לו ולעורר הדבר כראוי.

אבל אם לא יודעים לקרא לו, הוא אינו קרוב, שכתוב "קרוב ה' לכל קוראיו וגו'", מה זה "באמת", שיודעים לעורר דבר אמת כראוי וכן בכל. גם כאן, היו ישראל אומרים דברים אלה דברי אמת כדי לעורר באר הזאת ולהשקותם לישראל, ועד שאומרים מילים אלו, לא מתעוררת.

וכן אפילו באותם מכשפי העולם שמשתמשים במינים רעים, עד שעושים מעשיהם של אמת אליהם, אם לא אומרים דברי אמת בשביל להמשיך אותם בצבעים, אלו שרוצים לא מתעוררים לגביהם, ואפילו שצווחים כל היום בדברים אחרים, או במעשה אחר, לא מושכים אותם אליהם לעולמים, ולא מתעוררים אליהם.

בא וראה כתוב "ויקראו בשם הבעל וגו'" למה. אחד, שאין יכולת לאותו בעל בזה, ועוד שהדברים לא ראויים ביניהם, והשקיתם הקדוש ברוך הוא מהם, זהו שכתוב "ואתה הסבות את לבם אחרונית", אשריהם הצדיקים שיודעים לקרא לרבונם כראוי.

אמר רבי שמעון, כאן צריך לגלות דבר. בא וראה, כל מי שיודע לסדר מעשה כראוי ולסדר דברים כראוי, זה בודאי מעורר את הקדוש ברוך הוא להמשיך דברים עליונים ראויים (ואם לא לא יהיו ראויים להם) ולא ראוי להם, אם כך כל העולם יודעים לסדר מעשה ולסדר דברים, מה חשיבות הצדיקים שיודעים עיקר הדבר והמעשה, ויודעים לכוון לב ורצון יותר מאלו האחרים שלא יודעים כל כך.

אלא אלה שלא יודעים עיקר המעשה כל זה, אלא סידור בעלמא, ולא יותר מושכים עליהם משיכות, שאחר כתפי הקדוש ברוך הוא, שלא טס באויר שנקרא השגחה.

ואלה שיודעים ומכוונים לב ורצון מוציאים ברכות ממקום המחשבה, ויוצאים בכל הגזעים והשרשים בדרך ישר כראוי, עד שמתברכים עליונים ותחתונים, ושם הקדוש עליון מתברך על ידם, אשרי חלקם, שהרי הקדוש ברוך הוא קרוב אליהם, ומזומן כנגדם בשעה שקוראים לו, הוא מזומן אליהם בשעה שהם בצרה, הוא אצלם הוא מכבד אותם בעולם הזה ובעולם הבא, זהו שכתוב "כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי".

(רמז) עי' זהר ח"ב רטז ע"א: פקודי אורייתא³⁸¹⁶ דאמרתון בצלותא ודאי הכי הוא פתח ואמר כתיב (דברים י כ) את יהו"ה אלהיך תירא אותו תעבד וכתוב (ויקרא יט יד) ויראת מאלהיך האי קרא אית למימר הכי ויראת אלהיך³⁸¹⁷ בגין דהא כתיב (דברים ו יג) את יהו"ה אלהיך תירא – מאיר התיקון –

³⁸¹³ ר"ל שהוא רק הארה ושפע אשר בבחי' הסתר פנים, ולא נתגלה ולא נראה השפע שהוא נמשך ומשוטט באויר, ר"ל בהארת השגחתו ית"ש, כי היא רק בהסתר פנים לבד (הקדוש"ש מג ע"ג).

³⁸¹⁴ כבר למדנו ממורינו זלה"ה כי עיקרה הוא להמשיך מיסוד אבא בסוד אתה שאנו אומרים (רח"ו). שהוא מעומק ורצון ופנימיות הלב והוא מסוד חכמה אבא ראשית האצילות (הקדוש"ש מג ע"ג).

³⁸¹⁵ הארת פנים בפנים (רח"ו).

³⁸¹⁶ רב ע"ב (הערת הזהר).

³⁸¹⁷ האי קרא אית למימר הכי ויראת אלהיך כי מאלהיך משמע מקצת ח"ו ולא מכל אלהיך. ופי' כי יראה תמיד במלכות ואהבה הוא בז"א כי בה ה"ג ובו ה"ח והם מ"ע שאדם מקיים מאהבה ומל"ת

מהו מאלהיך אלא רזא איהו מאלהיך ודאי מההוא אתר דאתחבר וסחרא למוחא דלגו ודא איהו מאלהיך דחילו דא למדחל ליה דהא תמן שריא דינא³⁸¹⁸ ואיהו דינא דאשתאיב מגו דינא דלעילא³⁸¹⁹ בהאי אתר:

אית אשא ואית אשא³⁸²⁰ תלת גווני אשא הכא³⁸²¹ אשא קדמאה³⁸²² איהו אשא דקביל³⁸²³ אשא בחדו וחדאן דא בדא ברחימו³⁸²⁴ אשא תניינא איהו אשא דכתיב ביה (יחזקאל א יג) ונגה ולאשו (לו) דאתחזי ביה נגה³⁸²⁵ ודא איהו אשא דקיימא גו אשא פנימאה בחדו³⁸²⁶ כמה דאתמר³⁸²⁷ אשא תליתאה איהו אשא [דלבר] דסחרא [ולתתא] ולהוא (לתתא) נגה ובהאי אשא שארי דחילו דדינא³⁸²⁸ לאלקאה חייביא:

תרגום: מצוות התורה שאמרתם בתפלה ודאי כך הוא. פתח ואמר, נאמר "את ה' אלהיך תירא אותו תעבוד". ונאמר "ויראת מאלהיך". בפסוק זה יש לומר כך, ויראת מאלהיך, משום שהרי נאמר את ה' אלהיך תירא. מה זה מאלהיך. אלא סוד הוא, מאלהיך ודאי, מאותו מקום שהתחבר וסובב את המח שלפנים, וזהו מאלהיך. יראה זו לפחד ממנו, שהרי שם שורה הדין, והוא דין שנשאב מתוך הדין שלמעלה במקום הזה.

יש אש ויש אש שלשה צבעי אש כאן. אש ראשונה היא אש שקבלה אש בשמחה, ושמחים זה עם זה באהבה. האש השנייה היא האש שנאמר בה "ונגה לאש", שנראה בה נגה, וזוהי אש שעומדת בתוך האש הפנימית בשמחה, כמו שנתבאר. האש השלישית היא אש (שבחוץ) שסובבת אותו נגה, ובזו האש התחילה יראת הדין להלקות הרשעים.

– מאיר התיקון –

שאדם ירא שלא לעבור עליהם הם במלכות. והנה במלכות יש ד' בחי' שהם מלכויות דאבי"ע לכן אמר מאלהיך כי המלכות דעשיה אף שהיא מן הקדושה אין לו לאדם לירא ממנה מפני שהיא בלועה בעמקי הקליפות דעשיה ושם הרע מרובה ואם ירא מאותו המלכות ירא מהקליפות ח"ו וזהו היא המלכות שאנו אומרים שכינה בגלות ח"ו והיא בחי' זו המעורבת בעמקי הקליפות לכן אמר שלא לירא אלא ממלכות דיצירה ולמעלה. ועיקר יראה זו הוא במלכו' דיצירה שמשם תכלת כי למעלה הם רחמים פשוטים יותר והאדם אינו ירא כ"כ כי יודע שימחול לו אבל ממלכות דיצירה שם הוא עיקר היראה כי אין שם מחילה אלא בתשובה כנודע וז"ש ויראת מאלהיך וודאי מההוא אתר דאתחבר וסח' למוחא דלגאו כי המלכות דיצירה סובבת וסוחרת לבריאה ואצילות כי היא קדושה כמו הם ומוחא דלגאו היא הבריאה והאצילות ודא איהו מאלהיך ממלכות דיצירה לאפוקי ממלכות דעשיה (זהר רקיע).

כי כשכתוב במ' הוא מהמסובב ממנו אבל בלא מ' הוא מעצמותו ית"ש עצמ ווהוא יראת הרוממות אך במ' הוא מהמסובב ממנו ומפעולותיו שהוא יראת העונש וכמו שמסיק ועי' בזוהר הרקיע הענין על"פ סוד ובדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף יא סי' ג. ועיי"ש ח"א דרוש ו' סימן ד' אות ח' (לש"ו).

³⁸¹⁸ פי' ביצירה שורה הדינים דתכלת (זהר הרקיע).

³⁸¹⁹ פי' מדין הקדושה דבריאה ודאצילות משא"כ דין דעשיה ששם נעשה הדין ע"י הקליפות ואמר בהאי אתר אית אשא ואית אשא ועל הקדושה אמר בהאי אתר (זהר הרקיע).

³⁸²⁰ אית אשא ואית אשא (מוסגר בדפ"ק).

³⁸²¹ והם הג' בחי' דאמרן במל' דאצילות בריאה ויצירה (זהר הרקיע).

³⁸²² מקומו הוא בהיסוד דהמלכות והאשא תניינא מקומו הוא בעטרה דהמלכות, ובעת הזווג מתקדש האשא תניינא ג"כ ופועל הוא ג"כ להתעוררות וחמימות הזווג ונכלל עם האשא קדמאה, וזהו שאמר ודא איהו אשא דקיימא גו אשא פנימאה בחדו (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

³⁸²³ אשא היא מלכו' דאצילו' דקביל אשא היינו ז"א דאצי' (זהר רקיע).

³⁸²⁴ כי באצילות בתי גוואי אין עצבות (זהר הרקיע). הוא שלהובין דרחימו אשר בהזיווג (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

³⁸²⁵ שהאש ההוא מאיר ויש לה נוגה גדול מפני שמבהיק שם האצילו' (זהר הרקיע).

³⁸²⁶ פי' האי עלמא אתכסיא כי שם אורות דאימא מכוסים ואינם מתגלים עד שליש ת"ת דיצירה ואמר אשא תליתא' הוא המלכות דיצירה איהו אשא דלבר דסחרא לנוגה שהיא בריאה ובהאי אשא שארי דחילו דדינא לאלקאה חייבא לפי ששם עיקר היראה להכות את הרשעים ואמר ואע"ג תנינן דד' גווני אשא נינהו שהוא גם המלכות דעשיה ואינן ד' דאינן חד אבל עיקר היראה אינה אלא בזו המלכות דיצירה וע"ד כתיב (ויקרא יט יד) ויראת מאלהיך כלומר על מלכות דיצירה (זהר הרקיע).

³⁸²⁷ רג ע"ב (הערת הזהר). הוא הנוגה דאצילות והוא עץ הדעת דאצילות, ושם הוא כולו טוב כמ"ש הרב בקליפת נוגה (פרק ב) (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

³⁸²⁸ כאן מתחיל יראת העונש (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

(רמח) עי' זהר חדש א ע"ב: ורזא דא וקראתי בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם³⁸²⁹ (שמות ל"ג יט) לית מאן דיקום בהון ובשמהן דילהון ולא אתגליין למיקם בארחייהו וע"ד לא קאים משה עלייהו בגין דהוּוּ מקדמת דרגא דיליה³⁸³⁰ (דעליה) דההוא נציצו קדמאה כתיב לפניך³⁸³¹ וכן כולהו קיימין³⁸³² אקדימו לדרגא דיליה וככל (נ"א ועל) דא לא קאים באורחוי דקב"ה בגין דכלהו סלקין גו מחשבה ומתמן מתפשטין אורחוי לכמה סטרין ברעותיה דקב"ה ולא אתידעו כלל.

תרגום: וזהו הסוד (שמות לג יט) וקראתי בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אין מי שיעמד בהם ובשמות שלהם ולא התגלו לעמד בדרכם ולכן לא עמד משה עליהם משום שהיו מקדם הדרגה שלו שאותו ניצוץ ראשון כתוב לפניך וכן כלם עומדים הקדימו לדרגה שלו ועל זה לא עומד בדרכי הקדוש ברוך הוא משום שכלם עולים תוך המחשבה ומשם מתפשטים דרכיו לכמה צדדים ברצונו של הקדוש ברוך הוא ולא נודעו כלל.

(רמט) עי' זהר ח"ב קטו ע"א: דקדם דחזרת בתיובתא לא הוית אלא באילנא דטוב ורע³⁸³³ עבד ונער הוה שמך בקדמיתא (שמות ב ו) והנה נער בוכה עבד נאמן הדא הוא דכתיב (במדבר יב ז) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וההוא רע שותפא דעבד (טוב) גרם לך למחטי בסלע בגין דמטה דאתמסר (לך)³⁸³⁴ הוה דאילנא] [בידך³⁸³⁵ הוא אינלא] דטוב ורע מטטרו"ן טוב סמא"ל רע³⁸³⁶.

תרגום: שקדם שחזרת בתשובה, לא היית אלא בעץ של טוב ורע, עבד ונער היה שמך בתחילה. "והנה נער בכה", עבד נאמן, זהו שנאמר "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא". ואותו הרע, השותף של העבד, גרם לך לחטא בסלע, משום שהמטה שנמסר לך בידך, היה של העץ טוב ורע, מטטרו"ן טוב, סמא"ל רע.

(רנ) עי' זהר ח"ג קל ע"ב: ת"ח כתיב (יחזקאל לז) כה אמר יי' מארבע רוחות באי הרוח וגו' וכי ארבע רוחי עלמא מאי עבדי הכא, אלא ארבע רוחי יתערו"ן³⁸³⁷ ג' אינון ורוחא דעתיקא סתימא

– מאיר התיקון –

³⁸²⁹ ר"ל שאין מכיר אלא אני (בהגר"א בתז"ח כד ע"א).

³⁸³⁰ שדרגא דיליה בינה (בהגר"א בתז"ח).

³⁸³¹ ר"ל על ההוא נצוצא קדמאה שהוא נקודה הראשונה כמש"ל וההוא נציצו כו' משתתא כו' ואיהי נקודה חדא ור"ל לפניך שכתוב הנני עומד לפניך כו' וחנותי את כו' שרצה לידע דרכיו של הקב"ה ואמר הנני עומד לפניך שמעלה זו לפניך כנ"ל (בהגר"א בתז"ח).

³⁸³² שאמר לעיל וכדין נהרין מגווה כו' וכלהו קיימין כו' וכן כל הט' סמכין ונכלל במ"ש לעיל דההוא נציצו קדמאה כו' (בהגר"א בתז"ח).

³⁸³³ ר"ל במט"ט (יהל אור). עי' דע"ה ח"א נג ע"ב.

³⁸³⁴ שהוא מ"ט פנים טהור מ"ט פנים טמא, משא"כ שער הנ' שאין נגדו, ושם עלמא דחירו (יהל אור). עי' תיקו"ז (תיקון ס דף קט ע"א ובתיקון כא מדף מג עד דף מו) בהגר"א שם ע"ש כל הענין. וב' המטות, שניהם הם על יסוד דז"א, וכשהוא בגלות אז הוא בסוד לויטן נחש בריח, שמשמש באור הדעת עלאה המבריה מן הקצה אל הקצה, אבל כשהוא בקטנות אז הוא משתמש ע"י מט"ט וכמ"ש בתיקון ס' שם (דע"ה ח"ב קכח ע"א) ועי' דע"ה ח"ב קכט ע"ב.

³⁸³⁵ ע"י ההכאה נעשה בידו (דע"ה ח"ב קלג ע"א).

³⁸³⁶ ר"ל שהרע כרוך סביבו (דע"ה ח"ב קלג ע"א).

³⁸³⁷ הרשב"י מביא כאן ראיה לדברי ר"י שרוחא דחוטמא אכן יתגלה לעתיד לבא מפס' זה, שכן כתיב שהרוח בא "מד' רוחות". והנה כבר נתבאר שתחיית המתים שורשה במו"ס (ב"ע עז ע"ב), שכן משם הוא חיות המלכין קדמאין, וכן הוא לכל נשמות הצדיקים, ולכן שאלתו היא מ"ט צריכים ד' רוחות אם הכל בא ממו"ס (ב"ע ע"ח ע"א).

ארבע³⁸³⁸ והכי הווי דכד יפוק דא נפקין עמיה תלתא דכלילין בגו תלתא אחרנין³⁸³⁹ וזמין קב"ה לאפקא חד רוחא דכליל מכלהו³⁸⁴⁰ דכתיב (יחזקאל לז ט) מארבע רוחות באי הרוח, ארבע רוחות באי לא כתיב כאן, אלא מארבע רוחות באי, וביומי דמלכא משיחא לא יצטרכון למילף חד לחד³⁸⁴¹ דהא רוחא דלהון דכליל מכל רוחין ידיע כלא³⁸⁴² חכמה ובינה עצה וגבורה (רוח) דעת ויראת יי, משום רוחא דכלילא מכל רוחי, בג"כ כתיב מארבע רוחות, דאינון ארבע דכלילין בשבעה דרגין עלאין דאמרן.

תרגום: בא וראה: שנאמר "כה אמר אדני" מארבע רוחות באי הרוח וגו'" וכי ארבעה רוחות העולם, מה ענינם כאן? אלא ארבעה רוחות יתעוררו אז, שלשה רוחות הם והרוח של עתיק סתום הוא הרביעי, וכך יהיה, כשיצא זה, יצאו עמו גם שלשה רוחות הכלולים בשלשה אחרים. ועתיק הקב"ה להוציא רוח אחד שכלול מכולם, שנאמר "מארבע רוחות באי הרוח" ארבע רוחות באי לא נאמר כאן, אלא "מארבע רוחות באי" ובימיו של מלך המשיח לא יצטרכו ללמד אחד את השני, כי הרוח שלהם הכלולה מכל הרוחות תודיע הכל: חכמה ובינה, עצה וגבורה, דעת ויראת יהו"ה. ולפי שהוא רוח הכלולה מכל הרוחות, לכן כתוב "מארבע רוחות", לפי שהם ארבע רוחות הכלולים בשבע המדרגות העליונות שאמרנו.

(רנא) ע"י זהר ח"ג רמד ע"א: [ובחבורא קדמאה] אמר רעיא מהימנא מאן דמזלזל בפירוין דנהמא וזריק לון באתר דלא אצטריך האי כל שכן מאן דמזלזל בפירוין דמוחא דאינון וטפין דזרע דזריק לון בארעא דאתמר [בהון] (בראשית ו יב) כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ או דזריק לון בנדה או בבת אל נכר או בשפחה או בזונה וכ"ש וכ"ש מאן דמזלזל בפירוין [דנהמא] דאורייתא דאינון קוצי אתוון³⁸⁴³ ותגי אתוון דאתמר עליהו כל המשתמש בתגא³⁸⁴⁴ חלף: כ"ש מאן דמסר רזין דאורייתא³⁸⁴⁵ וסתרי קבלה וסתרי מעשה בראשית או סתרי אתוון דשמא מפרש לאנשים דלאו אינון הגונים דשליט עליהו יצר הרע אשה זונה דאתמר [עלה] (משלי ו כו)

– מאיר התיקון –

³⁸³⁸ "רוחא דעתיקא" הינו הקו האמצעי העליון ושורש מידות חד"ר (בהגר"א על תיקו"ז קכד ע"ג ד"ה רוח ה')

³⁸³⁹ בתירוץ השאלה הנ"ל מ"ט צריך ד' רוחות י"ל שד' הרוחות הינם בבחינת הג' הכלולים בג', דהיינו חג"ת הכוללים את נה"י ורוח דע"י עליהו. ממילא בצירוף ארבעתם יש גילוי של הוי"ה שלימה ששרשה במו"ס (ב"ע ע"ח ע"א).

³⁸⁴⁰ ה'חד רוחא' הוא רוח דע"ק, ויש בו ג"כ בחי' ו"ק, שכן שרשו הוא בו"ק דיסוד דרדל"א דהיינו בחוטמא, ופנימיות הארה זו היא הדעת דרדל"א, הרי הוא הגלגלתא (ב"ע עח ע"א)

³⁸⁴¹ שכן אז יתעורר אור המו"ס. והענין הוא שכעת ההנהגה היא על ידי ז"א, וממילא אין החכמה מתפשטת כ"כ בעולם, שכן אין לז"א מוחין בקביעות. ומדוע, שכן בגלות הז"א הוא בסוד הדורמיטא (כלומר בסוד השינה), ואז לימוד התורה הוא על ידי הדחק מתוך קושיות ופירוקים, הרי הם הבירורים שמתבררים על ידי העבודה הקשה בחומר ולבנים³⁸⁴¹ שבגלות. ובכל בירור שמתברר, יוצא אור א' מן המוחין. עליית אורות אלו היא בסוד עליית מ"ן מהנוק' לדכורא שעל ידיו הוא שמתעורר כל זיווג פב"פ וכל זיווג הוא נפעל על ידי מוחין. והנה לעתיד לבא תהיה ההנהגה על ידי ע"ק, ואז לא יצטרכו טורח רב להתעורר לזיווג, שכן שהיסוד יתעורר מעצמו, ויהיה תמיד מוכן לזיווג בסוד אבר ח"י (ב"ע עח ע"א).

³⁸⁴² ה"רוחא חדא" עניינו הדעת המתפשט בכל הו"ק. והוא ג"כ סוד תיקון הגלגלתא, הרי הוא דעת עילאה (ב"ע עח ע"א).

³⁸⁴³ שהן כמו פרורים מן הלחם (יהל אור).

³⁸⁴⁴ ר"ל תגין (יהל אור).

³⁸⁴⁵ איתא בליקוטי תורה פרשת נח [פסוק א] וז"ל, [וכשאדם מגלה סוד לחייבים, גורם שהוא מזדווג עם ה' בגילוי, והם נוטלים החיצונים, וז"ס מ"ש (משלי כ"ה ט) וסוד אחר אל תגל. והענין, שכבר אמרנו כי ה' של אצילות מתפשטת באצילות, והוא"ו של הה"א היא בחינת זכר, עיי"ש. והן הם פירוין דמוחא, שהוא ה' שבראש יסוד חסד דמתגלה בפום אמה. וכ"ב אותיות, ה"ס הטפה כנודע, כמנין חט"ה, שממנה עושים לחם. והנה כל אותיות הא"ב במילואן הם ס' כמ"ש בזוהר שיר השירים דף כ"ה, והוא ס' של סוד שמשפיע היסוד שהוא ו', אל ד' שהוא מלכות (רמ"ז).

כי בעד אשה זונה עד ככר לחם ולית לחם אלא כ"ב³⁸⁴⁶ [אתוון ד]אורייתא ולית ככר אלא [אפילו] הלכה אחת:

תרגום: ובחיבור הקדמון, אמר הרועה הנאמן, מי שמזלזל בפרורים של הלחם וזורק אותם במקום שלא צריך, כך כל שכן מי שמזלזל בפרורים של המח שהם טיפות הזרע שזורק אותם בארץ, שנאמר בהם "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ", או שזורק אותם בנדה או בבת אל נכר או בשפחה או בזונה, וכל שכן וכל שכן מי שמזלזל בפרורים של הלחם של התורה, שהם קוצי האותיות ותגי האותיות, שנאמר עליהם, כל המשתמש בכתר יחלף.

וכל שכן מי שמוסר סודות התורה וסתרי קבלה וסודות מעשה בראשית או סתרי האותיות של השם המפורש לאנשים שאינם הגונים, ששולט עליהם יצר הרע אשה זונה, שנאמר עליה "כי בעד אשה זונה עד ככר לחם", ואין לחם אלא כ"ב אותיות התורה, ואין ככר אלא אפילו הלכה אחת.

(רנב) עי' זהר ח"ב עח ע"ב: תומים כתיב ועל רזא דא כתיב תומים (בראשית כה כד) והנה תומים בבטנה אי תימא ודבגין³⁸⁴⁷ (דרגין) תרווייהו קאמר לאו הכי דהא עשו לא סליק ברזא דא אלא בגין יעקב קאמר ושבחא דא דהוה במעשה דההיא צדקת קא משבח קרא ובגין דהוה תמן ההוא רשע אסתלק מתמן אל"ף³⁸⁴⁸:

וכלא רזא חדא יעקב נטיל ברזא דיליה תרין ירחין ניס"ן ואיי"ר ואתכליל איהו ברזא דסיון דאיהו תאומים עשו נטיל ברזא דיליה תרין ירחין תמו"ז א"ב ואיהו לא אשתכח ואתאביד דהא אלו"ל לאו דיליה הוא ואפילו א"ב (אלא) ט' יום אינון דיליה ולא יתיר ואתאביד ולא אשתכח ולא איהו ברזא דתאומים אלא אתפרש לחודיה וסטא לסטרא אחרא באפיסה ושממו כמה דאת אמר (תהלים ט ז) האויב תמו חרבות לנצח³⁸⁴⁹:

ובגין דיעקב איהו תאומים אתיהיבת אורייתא לבנוי בחדש תאומים ואורייתא ברזא דתאומים תורה שבכתב ותורה שבעל פה בחדש תליתאי לעם תליתאי בדרגין תליתאין³⁸⁵⁰ תורה תליתאי [תורה] (חומש) נביאים וכתובים וכלא חד:

תרגום: נאמר תומים, ועל סוד זה כתוב "תומים", "והנה תומים בבטנה". אם תאמר שבשביל שניהם הוא אמר, לא כן הוא, שהרי עשו לא עלה בסוד זה, אלא בשביל יעקב אמר. ושבח זה שהיה במעיה של אותה הצדקת משבח הפסוק, ומשום שהיה שם אותו רשע, הסתלק משם אל"ף. והכל סוד אחד, יעקב נטל בסוד שלו שני חדשים, ניסן ואייר, והוא נכלל בסוד של סיון, שהוא תאומים. עשו נטל בסוד שלו שני חדשים, תמוז ואב, והוא לא נמצא ונאבד, שהרי אלול אינו שלו, ואפילו באב, תשעה ימים הם שלו ולא יותר, ונאבד ולא נמצא, ואינו בסוד של תאומים אלא נפרד לבדו, וסטא לצד אחר באפס ושממה, כמו שנאמר "האויב תמו חרבות לנצח".

ומשום שיעקב הוא תאומים, נתנה תורה לבנוי בחדש תאומים, ותורה בסוד תאומים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. בחדש השלישי, לעם השלישי, בדרגות שלישיות, תורה משולשת, תורה נביאים וכתובים, והכל אחד.

– מאיר התיקון –

³⁸⁴⁶ מנין חטה (יהל אור).
³⁸⁴⁷ ר"ל שיעקב לבדו הוא תומים תם וכולל ב', ומפרש והולך שהוא בסיון כולל ניסן ואייר משא"כ בעשו, והענין כי יעקב הוא בדעת, משא"כ בעשו כי אין לו מכריע שנסתרס [ואל אחר אסתרס – לקמן קג ע"א] זקן וכסיל, איש בער וכו' (יהל אור).

³⁸⁴⁸ פ' בתמר שהיו צדיקים תאומים באל"ף אבל הכא בשביל שלא היה עשו בכלל לכך אסתלק אל"ף (מ"מ)

³⁸⁴⁹ שתם שלו חרבות ותם שלו לשון אפיסה לפי שאינו תם (יהל אור).

³⁸⁵⁰ חג"ת (מ"מ).

(רנג) ע"י זהר ח"א ח ע"א: כבוד אל³⁸⁵¹ דא כבוד כלה³⁸⁵² דאקרי אל ודכתיבו (תהלים ז יב) אל זועם בכל יום בכל יומי שתא אקרי אל והשתא³⁸⁵³ דהא עאלת לחופה אקרי כבוד ואקרי אל³⁸⁵⁴ [יקר על] יקר נהירו על נהירו ושלטנו על שלטנו(תא)³⁸⁵⁵ כדין בההיא שעתא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה כל אינון חברייא דאתקיננו לה כלהו אתפרשו בשמהן תמן הה"ד (שם יט ב) ומעשה ידיו מגיד הרקיע מעשה ידיו³⁸⁵⁶ אלין אינון³⁸⁵⁷ [מארי קיימא³⁸⁵⁸ דברית בהדי כלה ואינון] מארי קיימא (וברית³⁸⁵⁹) אקרון מעשה ידיו כמה דאת אמר (שם צ יז) ומעשה ידיו³⁸⁶⁰ כוננהו דא ברית קיימא דחתיים בכשרא דבר נש³⁸⁶¹

תרגום: "כבוד אל" זה כבוד כלה שנקרא "אל", שכתוב "אל זועם בכל יום". בכל ימי השנה נקרא "אל", וכעת שהרי היא נכנסת לחופה, נקרא "כבוד" ונקרא "אל". כבוד על כבוד, אור על אור, שלטון על שלטון. ואז באותה השעה שהשמים נכנס לחופה ובא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקיננו אותה, כולם מתפרשים בשמותם שם. וזהו שכתוב "ומעשה ידיו מגיד הרקיע". "מעשה ידיו" אלה אותם בעלי הברית יחד עם הכלה. ואותם בעלי ברית נקראים "מעשה ידיו", כמו שנאמר "ומעשה ידיו כוננהו", זו ברית שחתומה בכשר הבן אדם.

(רנד) ע"י זהר ח"ב קנז סע"ב: אמר ליה סבא סבא אתון מפיקין³⁸⁶² קושיא דא [דאתקשה לין] (דאתקשי) מן (שמות כה לא) מקשה תיעשה המנורה ודאי מאנא דקודשא בריך הוא איהי שכינתא דאיהי מאנא לשמשא לבעלה איהי מנרתא דיליה דאתמר ביה (תהלים קיט קסד) שבע ביום הללתיך דאינון הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד [וכו' לך ה' הממלכה] ויסוד ומלכותו (עד מלכות) שבע³⁸⁶³ [כלילא] [כלילין משבע] דרגין אלין שלשה³⁸⁶⁴ קני מנורה מצדה האחד גופא ותרין דרועי דמלכא איהו³⁸⁶⁵ נר מצוה לאנהרא בהון ושלשה קני מנורה מצדה השני אינון תרין שוקין וברית ואיהו³⁸⁶⁶ נר מערבית³⁸⁶⁷ לאנהרא בהון מנרתא דמלכא אתקריאת ואיהי נר לאנהרא ביה נר מצוה דאתמר ביה (שם יט ט) מצות יהו"ה ברה מאירת עינים:

– מאיר התיקון –

³⁸⁵¹ במדבר ק"ט ע"ב קורא לכלה אל ובפ' קרח קמ"ז [קעז – דפ"ק] ע"ב ובלך לך צ"א ע"א (ד"א).

³⁸⁵² שכבו"ד א"ל גימ' ס"ג שכן נק' יום שבועות דעת הפנימי כמו בשבת לכן כל יומא שבת כבוד ובשבועות כבוד אל (רח"ו).

³⁸⁵³ ע"י זוהר הרקיע.

³⁸⁵⁴ ע"י ע"ח שער מד פרק ז' כל השנה אין למלכות אלא שם אל בלבד. אמנם השתא יש לה דעת פנימי כנודע, שהוא שם ס"ג, שהוא גימטריא "כבוד אל".

³⁸⁵⁵ ג' לשונות לרמוז לג' כלים שלה, חיצון אמצעי פנימי, שיש בהם נר"ן שלה, כולם נגדלו ונתקנו. א"נ יקר מצד החכמה, נהירו מצד הבינה, ושולטנו מצד הדעת, שהמוחין דמלכות נגדלו מחב"ד דז"א (מ"מ).

³⁸⁵⁶ נודע כי היסוד עיקרו מה"ח וה"ג שהם סוד ב' הידים ולכן ברית נקרא מעשה ידיו (רח"ו).

³⁸⁵⁷ נמחק ביהל אור.

³⁸⁵⁸ שהן יצאו ממנו, וכמ"ש (שבת לב ע"ב) איזה מעשה ידיו של אדם, בניו ובנותיו. וסוד הענין כי הולד הוא מחו"ג, שהן מעשה ידיו, ה' אצבעות, דשתי ידים (יהל אור).

³⁸⁵⁹ דברית (דפ"ו).

³⁸⁶⁰ אותו מעשה ידיו שהוא אותו ברית החתום בבשרנו כוננהו שלא יבא לידי נסיון עבירה ח"ו. א"ם (נ"א).

³⁸⁶¹ ע"כ לילי שבועות (ד"א). ע"י אריכות בשער מאמרי רשב"י.

³⁸⁶² ר"ל אתם מוציאים הלימוד מן מקשה כו' (יהל אור).

³⁸⁶³ דהיא בת שבע כלילא מז"ס כמש"ו (יהל אור).

³⁸⁶⁴ שלשת (דפ"ו).

³⁸⁶⁵ איהי (יהל אור).

³⁸⁶⁶ ואיהי (יהל אור).

³⁸⁶⁷ ור"ל כי שני בחי' במלכות א' אצל ת"ת וא' תחת יסוד כמש"ו ולכן היא באמצע אצל ג"ס חג"ת נקראת נר מצוה ואצל נה"י נקראת נר מערבי. וז"ש (שבת כב ע"ב) שנר מערבי עדות שהשכינה שורשה כו' (יהל אור).

ומאן רישא דמנרתא בינה ה עלאה דאית לה³⁸⁶⁸ תלת קנין [בדיוקנא דא ה] [דדייקנא דא ו' ו' תלת ווי"ן דאינון תלת אבהן ה תנינא ג' קנים תניינן בדיוקנא דא [ו' תלת ווי"ן] (ו' ו' ו') דאינון נצח הוד יסוד וו"ו (ו)מנרתא ודאמצעיתא (באמצעיתא) בן י"ה³⁸⁶⁹ על שמייה (א)ת קרי בינה איהו כליל ו' קנין לתתא בחושבן ו' בו' קנין דיליה :

ו[(משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה תגא דספר תורה כצורת ז'³⁸⁷⁰ מסטרא דעלמא דאתי לאו איהי מאנא לגביה ולא משמשא לגביה אלא עטרה על רישיה [אבל בעלמא דין איהי כגוונא דא] הוה"י איהו מאנא תחותיה (ו) שמושא דיליה בכל ספירה דיליה בכל [אברן]³⁸⁷¹ (עבר) דיליה בכל מדה דיליה :

תרגום: אמר לו זקן זקן אתם מוציאים קושיה זו שהתקשה לי, מן "מקשה תיעשה המנורה", ודאי שהכלי של הקדוש ברוך הוא היא שכינה, שהיא כלי לשמש את בעלה, היא המנורה שלו, שנאמר בה "שבע ביום הללתיך", שהם הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד יסוד ומלכות, בשבע כלולה משבע הדרגות הללו. שלשת קני המנורה מצדה האחד, גוף ושתי זרועות המלך, הוא נר מצוה להאיר בהם, ושלשת קני המנורה מצדה השני, הם שתי שוקים וברית, והוא נר מערכי, להאיר בהם מנורת המלך נקראת, והיא נר להאיר בו נר מצוה, שנאמר בו "מצות ה' ברה מאירת עיניים".

ומי ראש המנורה, בינה, ה' העליונה, שיש לה שלשה קנים בדמות זה ה', שלש ווי"ם, שהם שלשת האבות. ה' השניה, שלשה קנים בדמות זה ו' שלש ווי"ם, שהם נצח הוד יסוד ה'. המנורה באמצע בן י"ה, על שמו נקראת בינה, הוא כולל ו' קנים למטה, בחשבון ו', בששת הקנים שלו. י' "אשת חיל עטרת בעלה", כתר של ספר תורה, כצורת ז', מצד של העולם הבא. אינה כלי אליו ולא משמשת לו, אלא עטרה על ראשו. אבל בעולם הזה, הוא כמו זה, הוה"י, הוא כלי תחתיו, השמוש שלו בכל ספירה שלו, בכל איבר שלו, בכל מדה שלו.

(רנה) עי' זהר ח"א נב ע"א: מה כתיב (בראשית ג ח) וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם מתהלך בגן מהלך³⁸⁷² אין כתיב כאן אלא מתהלך³⁸⁷³ תא חזי עד לא חטא אדם³⁸⁷⁴ הוה סליק וקאים בחכמה דנהירו עלאה³⁸⁷⁵ ולא הוה מתפרש מאילנא דחיי³⁸⁷⁶ כיון דאסגי תיאובתא למנדע ולנחתא לתתא אתמשך אבתרייהו עד דאתפרש מאילנא דחיי וידע רע ושבק טוב ועל דא כתיב (תהלים ה ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע מאן דאתמשך בתר רע לית ליה דירה עם אילנא דחיי ועד לא חטאו הוה שמעיין קלא מלעילא והוה ידעי חכמתא עלאה³⁸⁷⁷ וקיימי בקיומא דזיהרא עלאה³⁸⁷⁸ ולא דחלי כיון דחטאו [אפילו] (אפיקו) קלא [דלתתא לא] הוה³⁸⁷⁹ יכלין למיקם ביה: כגוונא דא עד לא חבו ישראל בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני אתעבר מנייהו וזהמא דהאי חיויא³⁸⁸⁰ דהא כדין בטול יצר הרע הוה מעלמא ודחו ליה מנייהו וכדין אתאחידו באילנא

– מאיר התיקון –

³⁸⁶⁸ ר"ל כל שם הו"ה ב' ההי"ן בששה קנים ו' ו' בקנה אמצעי כמש"ו (יהל אור).
³⁸⁶⁹ ר"ל עד"א ת"ת שכולל כל הו"ק שלכך בישראל י"ב שבטים ו' דו"ק ו' דכללותן בת"ת ולכך הן בקנה האמצעי ל' בקנה א' בבחי' כללותם (יהל אור).

³⁸⁷⁰ ר"ל י' מלכות חכמה זעירא י' זעירא והיא כאן על המנורה תגא דס"ת כמ"ש לעיל י' על ו' צורת ז' (יהל אור).

³⁸⁷¹ כמ"ש לקמן מבית ומחוץ תצפנו בשכינתא (יהל אור).

³⁸⁷² ת"ת (רח"ו).

³⁸⁷³ מלכות (רח"ו). פי' שהת' כינוי אל הנקבה שהיא מלכות (מ"מ).

³⁸⁷⁴ עי' עוד נח עה ע"ב, תולדות קלט ע"ג וקמ ע"ג ואמור קז ע"א, שעומק החטא דעץ הדעת הוא במה שנכנס להסתכל בעניני הקלי' (דע"ה ח"ב פא ע"ג), ועי' לקמן רנח ע"א. אדה"ר נכנס לנסיון שלא ברשות, אלא מדעתו וחפצו ורצונו (דע"ה ח"ב פג ע"ד).

³⁸⁷⁵ אבא (מ"מ).

³⁸⁷⁶ ז"א (מ"מ).

³⁸⁷⁷ אבא (מ"מ).

³⁸⁷⁸ בינה (מ"מ).

³⁸⁷⁹ הוי (דפ"ו).

³⁸⁸⁰ אז היה גילוי באספקלריא המאירה, אם כי כל ראייה בו אינה באה אלא על ידי התלבשות באספקלריא שאינה מאירה (כללים ח"ב ח ע"ב).

דחיי וסלקו לעילא ולא נחתו לתתא כדין הווי ידעין וחמאן אספקלריאן עלאין ואתנהרין עינייהו וחדאן למנדע ולמשמע וכדין חגר לון קב"ה חגורין דאתון³⁸⁸¹ דשמייה קדישא דלא ייכול לשלטאה עלייהו³⁸⁸² האי חויה ולא יסאב לון כקדמיתא כיון דחטאו בעגל אתעבר מנייהו כל אינון דרגין ונהורין עלאין ואתעברו מנייהו אינון חגירו מזויינין [דאתעטרי משמא עלאה קדישא] (דעטרוי שמוי עלאה) ואמשיכו עלייהו חויה בישא כמלקדמין וגרמו מותא לכל עלמא ולבתר מה כתיב (שמות לד ל) וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו : תרגום: מה כתוב, "וישמעו את קול ה' אלהים מתהלך בגן". לא כתוב כאן מהלך אלא "מתהלך". בא וראה, טרם שאדם חטא היה עולה ועומד בחכמת האור העליון, ולא היה נפרד מעץ החיים. כיון שהגדיל תאותו לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם עד שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב. ועל זה כתוב "כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע". מי שנמשך אחר רע, אין לו דירה עם עץ החיים. ועד שלא חטאו, היו שומעים קול מלמעלה והיו יודעים חכמה עליונה ועומדים בקיום של זהר העליון ולא פוחדים. כיון שחטאו, אפילו קול שלמטה לא יכלו לעמוד בו. כדוגמא זו, טרם שחטאו ישראל בשעה שעמדו ישראל על הר סיני נתבטלה מהם זוהמת הנחש הזה, שהרי אז ביטול יצר הרע היה מהעולם ודחו אותו מהם, ואז נאחזו בעץ החיים, ועלו למעלה ולא ירדו למטה. אז היו יודעים ורואים אספקלריות עליונות, והאירו עיניהם ושמחים לדעת ולשמע. ואז חגר להם הקדוש ברוך הוא חגורות של אותיות של שמו הקדוש, שלא יוכל לשלוט עליהם הנחש הזה ולא יטמא אותם כמו קודם. כיון שחטאו בעגל, בטלו מהם כל אותן דרגות ואורות עליונים, ובטלו מהם אותן חגורות מזויינות שהתעטרו מהשם העליון הקדוש, והמשיכו עליהם נחש הרע כמו מקדם, וגרמו מות לכל העולם. ואחר כך מה כתוב, "וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו".

(רנו) עי' זהר ח"א רסו ע"ב: אמר בוצינא קדישא רעיא מהימנא חזינא דכפל קב"ה שמך ואמר משה משה לאכללא לך במרכבתא עלאה ובמרכבתא תתאה לאכללא בכך אדם קדמאה מסטרא דאברהם ולאכללא בכך חוה מסטרא דאהרן דוד ושלמה למה לא כפל שמייה דיעקב הכי א"ל בוצינא קדישא בגין דקרא ליה יעקב וקרא ליה ישראל יעקב לישנא דעוקבא³⁸⁸³ דהיינו נוקבא דאתמר עקבו של אדם הראשון מכהה גלגל חמה ואתקרי ישראל דתמן ראש דכורא רישא לנוקבא דהיינו עקב והאי איהו דאמר קב"ה לחויה (שם ג טו) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב³⁸⁸⁴ (בראשית ג טו) ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר ביה (משלי כב ד) עקב ענוה יראת יי'³⁸⁸⁵: תרגום: אמר הנר הקדוש, הרועה הנאמן, ראיתי שהקב"ה הכפיל את שמך, ואמר "משה משה" לכלול אותך במרכבה העליונה ובמרכבה התחתונה, לכלול בכך אדם הראשון מצד אברהם, ולכלול בכך חוה מצד אהרן דוד ושלמה. למה לא נכפל שמו של יעקב כך. א"ל הנר הקדוש, לפי שקרא לו יעקב וקרא לו ישראל, יעקב לשון של עקב, היינו נקבה, שנאמר עקבו של אדה"ר מכהה גלגל חמה, ונקרא ישראל ששם ראש הזכר ראש לנקבה דהיינו עקב, וזהו שאמר הקב"ה לנחש "הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב" וזה גרם שהשכינה בגלות שנאמר בו "עקב ענוה יראת יי'".

(רנז) עי' זהר³⁸⁸⁶ ח"ב קי ע"ב: אבלו בכלא דחה יעקב לעשו אחוי³⁸⁸⁷ בגין דלא יהא ליה חולקא כלל עשו לא התרעם אלא מחד דאינון תרין דכתיב (בראשית כז לו) ויעקבני זה פעמים פעמים

– מאיר התיקון –

3881

3882 חקוקים מאותיות השם שלא ישלטו הקלי' (רח"ו).

3883 עי' שעה"ק נא סע"ג, (ריש סג ע"א), שכאן יעקב היינו בחי' רחל (כללים ח"א עא ע"ב).

3884 ר"ל אין פוגם אלא בנוק', שכינתא כמ"ש אבל דכורא ישופהו וזהו ישופך ראש (יהל אור כט ע"ג).

3885 זה ראה דעקב לשון נוקבא (יהל אור).

3886 בדפ"מ זה חלק של הזהר, אבל בדרך אמת זה "סתרי אותיות".

3887 מה שכתוב בסוף קיא ע"ב צריך להיות כאן (מ"מ).

מבעי ליה מאי זה אלא חד דאקיש לתרין חד דנפק לתרין ומאי ניהו בכורתי אתהפכו אתוון והוה ברכתי זה פעמים חד דאתקש לתרין³⁸⁸⁸:
ולא ידע עשו מה דעבד ליה בבטן אבל רב ממנא דיליה ידע הוה וקודשא בריך הוא ארגיש שמיה³⁸⁸⁹ וחילייהו לקלא דא דהא ברכה ובכרה לא תבע ממנא דיליה ולא אמר דהא ברכה הוה ליה למתבע ולא תבע אחוה הא תבע³⁸⁹⁰ ודאי דכתיב (ישעיה נח ז) ומבשרך לא תתעלם ולא בעא יעקב למיהב ליה למיכל עד דנטל מניה בכורתא דיליה:
תרגום: אבל, בכל דחה יעקב את עשו אחיו, כדי שלא יהיה לו חלק כלל, עשו לא התרעם אלא מאחד שהם שנים, שנאמר "ויעקבני זה פעמים", היה צריך [להיות נאמר] "פעמים" מה זה "זה". אלא אחד שהקיש לשנים, אחד שיצא לשנים. ומהו, בכורתי, שהתהפכו האותיות ונהיה ברכתי, "זה פעמיים", אחד שהקש לשנים.
ולא ידע עשו מה שעשה לו בבטן, אבל השר הממונה שלו היה יודע, והקדוש ברוך הוא רגש את שמו וחיליהם לקול הזה, שהרי ברכה ובכורה לא תבע הממונה שלו, ולא אמר, שהרי ברכה היה לו לתבוע ולא תבע. אחיו הרי ודאי שתבע, שנאמר "ומבשרך לא תתעלם", ולא רצה יעקב לתת לו לאכול, עד שנטל ממנו את בכורתו.

(רנח) עי' כללים ח"א סט ע"ד: אמנם סוד הנגיעה ברמז ובקיצור נמרץ, הנה הוא כי הרי אמרו רז"ל חולין (דף פט ע"ב) גיד הנשה נוהג בירך של ימין ובירך של שמאל, ונודע הוא כי הנה התרין ירכין הם השחקים ששוחקים מ"ן (זהר ויקרא כו ע"א), שהוא טפת הזרע להברית, וזהו מה שרווח אז הס"מ מיעקב אבינו ע"ה, וכמ"ש התיקונים תיקון נו (דף קה רע"א) ויותר יעקב לבדו, ובהוא זמנא נצח ליה סמ' ויגע בכף ירכו באן אתר כו', ע"ש ובביאור הגר"א, וכן בדבריו בתיקון

– מאיר התיקון –

³⁸⁸⁸ ועקב אותו שלשה פעמים, לסלקא אותו מכל הג' עולמות מנר"ן דיליה, כמ"ש הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים, את בכורתי לקח ביצירה דשם (שמות ד כב) בני בכורי ישראל, מקנן שם, ועתה לקח ברכתי, בבריא דשם ברכת ה' היא תעשיר (בהגר"א בתיקון קד ע"ד).
³⁸⁸⁹ שמיא (דפ"ו).

³⁸⁹⁰ פי' עשו אחיו לא הקפיד אלא על הבכורה וברכה לפי ששאל מיעקב שיתן לו מה שיאכל משום ומבשרך לא תתעלם ולא רצה יעקב עד שמכר לו הבכורה אבל מה שעשה לו בבטן לא ידע זה רק סמא"ל (מ"מ).

י"ט (בדף מא ע"א³⁸⁹¹), וכן הוא ג"כ בתיקון י"ח (דף לה ע"א) ותקע כף ירך יעקב בגיד הנשה דאיהו צדיק כו' ע"ש³⁸⁹².

והענין הוא כי הנה ירד הסמ' ונתלבש בגופא דהאי עלמא, כמ"ש בזוה"ק תולדות (קמד ע"א), ונגע בו ממש. ואמרו עוד בפי' וישלח (קע ע"ב) מיד תשש חיליה דיעקב כו', אלמלא לא אתחלש חיליה דאתר דא דיעקב, אתקיים יעקב לגביה ואתבר חיליה דעשו לעילא ותתא³⁸⁹³. ואמר שם עוד, והוא צולע על ירכו, אתכאב וצעיר גרמיה על מה דעבר³⁸⁹⁴, ע"ש כל הענין בקס"ט ב' וק"ע וקע"א.

– מאיר התיקון –

³⁸⁹¹ ז"ל: ורזא כו' בהוא יר"ד - ר"ל, הזרע שהוא טפה דיר"ד כמ"ש בכ"מ, והוא המן שהוא השמן, והוא ששוחקים בשחקים לצדיקים צדיק וצדק. וז"ש שהמן הוא כזרע של גד יסוד, והמן הוא מן דשמן, שהוא מן דשחקים נו"ה, ב' שאינן ממותקים עד ששוחקין, והן מ"ה דמשה שהוא בנו"ה, כי ד' חיות הן ג' בחג"ת ש' דמשה, וד' אדם במ"ה דמשה כמש"ל (קט ע"א) ובמקומות הרבה, והוא בנו"ה דתמן הנוק' כידוע, ושם ה' בתראה, חיה רביעית, פני אדם, ומשם המן ניתן לאדם, והיא אינה ממותקת שהיא דינ"א במלכות, אדנ"י, עד שישחקו כתיב כנ"ל כתיש כתישא, וכמ"ש בפ' פנחס בר"מ שם אמר ר"מ בוצינא קדישא כו' ועוד אית רזא תניינא כו' ע"ש היטב בארוכה. והוא סוד גדול, שלכך לא ניתנה התורה לתחתונים שהם אדם בארץ כ"א ע"י יסורים, כתיב כו' לגבי שכינתא, ולכך אכלו בזכות משה, מה חיה ד' דאבהן כמש"ש, דהוא אשלים לון לאבהן כמ"ש בכ"מ, והוא בדרגא דנו"ה והוא מ"ן מה"ג. וז"ש ואמאי אתקרי נשה כו' (וע"ל לב ע"ב בגיד הנשה דאיהו צדיק כו' עש"ב) לא ידעו מה הוא דנחית לון קב"ה, ר"ל דגיד הנשה הוא בנו"ה כת"ק (במס' חולין) בירך כו', ושם הוא סט' דמ"ן כנ"ל. ולא ידעו ישראל כי הוא מ"ה דמשה, ע"כ קראו על שם מקום מוצאם מ"ן, כמו אדם שאינו יודע שמו של פלוני וקורא ע"ש אביו או משפחתו, וכמ"ש בת ק"ל שנה כו' ואבהן זכו לש' דשמן דהוא ש' דמשה, כמ"ש בספ"ק דב"ב שלשה הטעימן הקב"ה מעין העוה"ב כו', והן ג' חיות שהן בשמים, עלמא, אריכא, וישראל, שהן ח"י רביעית כמ"ש בפ' ואתחנן (רסב ע"ב) ע"ש. והיו ישראל ראויין למ"ן, אלא ותקע כף ירך יעקב ע"כ לא יאכלו בני ישראל כו', והוא המ"ן כמ"ש כאן, ובימי משה דתקין נו"ה וזכה אליהן, זכו בשבילו, ולע"ל כי יבוא שילה, יזכו בה ג"כ, וז"ש מה הוא כליל מעשר כו', ומ"מ הוא בדרגא דדכורא אספקלריא דנהרא, דרגא דמשה, אלא מבחי' הרביעית שבו, וז"ש ודא מנא דאורייתא וסליק כו'. וזהו טעם גיד הנשה דאתנטיל מהון המן דנגע ההוא שרו של עשו, והוא טמא כמו כל דבר שבקדושה דאתנטיל ממנה, והוא טעם לכל הטומאות ואסורין שבתורה, והכל בחטא האדם כיון דהגיע לכף כו', דרגא דאדם ותקע כו', בנגיעת ע"ה דהוא הוא בעצמו, והוא חטא הסלע בשביל ע"ר, דהן מעץ הדעת טוב ורע, והן רע דישאל, כי ברע הוא. ונשאר מע"ר, רד, ולכן רד כו', ולכן הם לא בקשו המן, וז"ש וע"ר שאילו כו', והוא דרגא דנוק' ששם עץ הדעת טוב ורע, וכמ"ש בס"פ בהעלותך ובה סטרא דגבורה, והוא בשר כמש"ל (קלח ע"א), ולכן ואף ה' כו': איהו כורע גד - עינו כו', הוא כליל מימינא ושמאלא חו"ג, והן בנו"ה וכמש"ל (צח ע"ב) אינון תרי סמכי קשוט דאינון חיור וסומק.

³⁸⁹² ז"ל: וברי עד דאלין קליפין דאגוזא מתעברין ומתברין בתקיעה ושבירים ותרועה דבהון שבירים שבר תשבר מצבותיהם דאינון קליפין דאגוזא ובתרועה תרועם בשבט ברזל ובתקיעה והוקע אותם לה' דאלין גרמו דותקע כף ירך יעקב בגיד הנשה דאיהו צדיק ואתפרש מינה שכינתא ואיהי בגלותא ואתדבק באתרהא קליפה (אחרא) דערלה דאפריד בין צדיק ושכינתא על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה עד דאתעברת האי קליפה מתמן.

תרגום: ובני, עד שקליפות הללו דאגוז נעברים ונשברים בתקיעה ושבירים ותרועה, שבהם שוברים "שבר תשבר מצבותיהם" (שמות כג כד), שהם קליפת האגוז. ובתרועה, "תרועם בשבט ברזל". ובתקיעה "והוקע אותם ליהו"ה". שאלה גרמו ש"ותקע כף ירך יעקב בגיד הנשה", שהוא צדיק, ונפרדה ממנו שכינה והיא בגלות. ונדבק במקומה קליפה של ערלה שמפרידה בין צדיק ושכינה, "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה", עד שנעברת הקלפה הזו משם.

³⁸⁹³ ז"ל בשלימות: מיד תשש חיליה דיעקב וביומי שתא אשכח יום תשעה באב דביה אתתקף ואתגזר דינא עלנא ואתחרב בי מקדשא וכל מאן דאכיל בתשעה באב כאילו אכיל גיד הנשה) רבי חייא אמר אלמלא לא אתחלש חילא (נ"א דאתר) דא דיעקב אתקיים יעקב לגביה ואתבר חילא דעשו לעילא ותתא.

תרגום: מיד תשש כח יעקב, ובימות השנה מצא יום תשעה באב שבו התחזק ונגזר דין עלינו ונחרב בית המקדש. וכל מי שאוכל בתשעה באב כאלו אכל את גיד הנשה). רבי חייא אמר, אלמלא לא נחלש כח (של מקום) זה של יעקב, יעקב היה מתקיים אליו [מתגבר עליו], ונשבר כח של עשו למעלה ולמטה.

³⁸⁹⁴ ז"ל: והוא צולע על ירכו כדין איהו רמז דהא בעוד דישאל בגלותא וסבלין כאבין וצערין וכמה בישין כד אתנהיר לון יממא וייתי לון נייחא כדין יסתכלון ויכאבון בגרמייהו מכמה בישין וצערין דסבלו ויתמהו עלייהו בגין כך ויזרח לו השמש דהוא זמנא דנייחא וכדין והוא צולע על ירכו אתכאב וצעיר גרמיה על מה דעבר ואיהו כד אסתלק קדרותא דשחרא כדין אתתקף ואתאחיד ביה

ומה שלא אסרה התורה גם את עצם האבר עצמו, הוא משום כי הרי עיקר סבת הנגיעה הרי היה לצורך אבר חי ולא באבר מת³⁸⁹⁵, וכשהוא חי הנה הוא נמשך מהירכין שהם השחקים כנודע. ועוד כי הרי הוא נצרך לברייתא לקיום העולם, ולא נבדל הוא להיות מחלק הס"א ח"ו. והנה מבואר בזוה"ק פ' וישלח שם, כי היה מלחמת הסמ' עם יעקב אבינו ע"ה בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הן ברוחני הן בגשמי, כי נתחזק עליו הס"מ בכל כחו, והטיל בו כל מיני מחשבות רעות מכל תאות ומחשבת ע"ז, ובא עליו בכחו של הנחש הקדמוני, וכמו שבא על אדם הראשון בעת המעשה דעץ הדעת, והיה החטא של אדה"ר הן במחשבה והן במעשה, וכמ"ש בסנהדרין (לח ע"ב) כופר בעיקר היה, מושך בערלתו היה. ושניהם הוא באות י', כי המחשבה הרי הוא באות י' חכמה מוחא, וכן חטא הברית הוא ג"כ באות י', כי הזרע הוא טפה דיו"ד (הנמשך מהמוח) וכנודע כ"ז, והוא האות י' דיעקב, י' דישראל, י' דאדנ"י, י' דהוי"ה, י' דשד"י, והוא נקודת ה' דקוצו של ד' דאחד, וכמ"ש כ"ז בתיקונים (תיקון סט דף קיח ריש ע"ב³⁸⁹⁶), ובריש תיקון כא דף מב ע"א³⁸⁹⁷, ותיקון סו דף קה ע"א בהגר"א שם) ע"ש.

– מאיר התיקון –

דכד אתחלש חיליה דלית ליה שולטנותא אלא בליליא ויעקב שלטנותיה ביממא ועל דא אמר (שם כז) ויאמר שלחני כי עלה השחר דהא אנא ברשותך קאימנא והא אתמר ואוקמוה. תרגום: "והוא צולע על ירכו". אז הוא רמז, שהרי בעוד שישראל בגלות וסובלים כאבים וצער וכמה רעות, כשמאיר להם היום ויביא להם מנוחה, אז יסתכלו ויכאבו בעצמותיהם מכמה רעות וצער שסבלו ויתמהו עליהם, לכן "ויזרח לו השמש", שאותו זמן המנוחה, ואז הוא צולע על ירכו, כואב ומצער עצמו על מה שעבר. והוא, כשעולה קדרות השחר, אז מתחזק ונאחז בו, שהרי נחלש כחו, שאין לו שלטון אלא בלילה, ויעקב שלטונו ביום. ועל זה אמר "ויאמר שלחני כי עלה השחר", שהרי אני עומד ברשותך, והרי נתבאר ופרשוהו.

³⁸⁹⁵ עי' בהגר"א בתיקו"ז נא ע"ב, שאדם רגע ללא תורה דעת שלו היא אבר מת, ונקרא מת, וכל האברים תמיד בתוקפם, לבד הברית שאינו חי כי אם על ידי התעוררות הדעת לזיווג, וכן הוא באדם, עד לעתיד לבא בזמן התחיה שהוא זמן התגלות העטרה וכו' דוד מלך ישראל חי וקיים.

³⁸⁹⁶ ז"ל: הבל הלב ועליה אתמר הלב רואה ואיהו ה' ממשו והלב איהו לשמאלא דאיהו אלה"ם הלב מבין ואיהו סתיר בניינא ונפלת בגיניה בגין דא ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלה"ם בגין דתמן הוה דחב באלה"ם דאיהו אלה"ם דעובדא דבראשית ודא איהו דחב במעשה לבת אש ברתא דמלכא דחב ביה ואתבייש כסי ליה בדיליה (ס"א בחיליה) בשת ומה דהוה שת אתחבר עמיה ב' ואתעביד בשת ודא איהו יר"א בש"ת ועוד שת בא"ת ב"ש אינון אב ש"ת לבתר דזכה באת יר"ד ברא שית ואיהו יר"ד דאתמר ביה (משלי ח כב) ה' קנני ראשית דרכו דאיהו עשרה דורות ותב לה לאתרה אתקרי בראשית ומתמן זכה לאורייתא דאתייהבת על ידיה.

והאי י' איהו מיעקב וי' מישראל י' מאדנ"י י' מיהו"ה ש"ן ממשו איהו משת תמן רווח לה וכד אזל לשם רווח תמן תרין אתוון ש"ם וכד אזל עשרה דורות עד אברהם תמן רווח ה' דיליה ואתקרי מש"ה ורזא דמלה מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם ובה אפיק לבניו מגלותא ובה מחא למצראי הה"ד (שמות ט') הנה יד ה' הויה ה' חמש אצבעין ובה בקע ימא ודא איהו בוקע מים מפניהם ובה עתיד למהוי בוקע ימא דאורייתא מימינא ההוה זמנא מה דהוה לשמאלא בלבא הוה הבל דאיהו הלב הבל אסתלק לימינא ומתמן סליק למוחא דאיהו חכמה דהא לבא איהו אימא עלאה עלה אתמר הלב מבין ולבתר נחית על ארעא לנחתא אורייתא על ארעא. תרגום: הבל הלב ועליו נאמר הלב רואה והוא ה' ממשו והלב הוא לשמאל שהוא אלה"ם הלב מבין והוא סתיר הבנין ונפלה בגללו ומשום זה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלה"ם משום ששם היה שחטא באלה"ם שהוא אלה"ם של מעשה בראשית וזהו שחטא במעשה לבת אש בת המלך שחטא בה והתביש כסה אותו בשלו (בכחו) בשת ומה שהיה שת התחבר עמו ב' ונעשה בשת וזהו יר"א בש"ת ועוד שת בא"ת ב"ש הם אב ש"ת לאחר שזכה באות יר"ד ברא שית והיא יר"ד שנאמר בה יהו"ה קנני ראשית דרכו שהיא עשרה דורות והשיב אותה למקומה נקראת בראשית ומשם זכה לתורה שנתנה על ידו.

והי' הזו היא מיעקב וי' מישראל י' מאדנ"י י' מיהו"ה ש"ן ממשו היא משת שם הרויח אותה וכשהלך לשם הרויח שם שתי אותיות ש"ם וכשהלך עשרה דורות עד אברהם הרויח שם ה' שלו ונקרא מש"ה וסוד הדבר מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם ובה הוציא את בניו מן הגלות ובה הכה את המצרים זהו שכתוב הנה יד יהו"ה הויה ה' חמש אצבעות ובה בקע את הים וזהו בוקע מים מפניהם ובה עתיד להיות בוקע את ים התורה מימין אותו הזמן מה שהיה לשמאל בלב היה הבל שהוא הלב הבל התעלה לימין ומשם עלה למח שהוא חכמה שהרי הלב הוא האם העליונה שעליה נאמר הלב מבין ולאחר כך ירד על הארץ להוריד תורה על הארץ.

³⁸⁹⁷ ז"ל: וצלותא דעני איהו שכינתא מאן עני דא צדיק והאי צלותא אתקריאת עקב לגבי צלותין אחרנין ובגינה אתמר אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק אף על גב דסחיר (דסתיר) לה להאי נקודה דאיהו קוצא דאת ד' בכמה חובין לאולפא קטיגורא על בניו דשכינתא לא יפסיק לההיא נקודה דאם

אמנם בכ"ז היה מתגבר עליו יעקב אבינו ע"ה ולא היה יכול לו הס"מ כלל ועמד יעקב אבינו ע"ה בכולם, וכמ"ש בתיקון ס"ט (שם ק"ח ע"ב) מצרף לכסף דא אברהם וכו' לזהב דא יצחק ובוהן לבות ה' דא יעקב. ואמרו שם עוד בענין אדם הראשון אשר חטא במחשבה ובמעשה ונתקן בהג' אבות, כד אתא אדם בגלגול באברהם אתנסי ביה בעשר נסיונין (ונתקן בו החטא דמחשבה שהוא הי' וכנ"ל, והוא הי' דהוי"ה אדנ"י, וקוצו של ד' דאחד), כד אתגלגל ביצחק אתנסי ביה במעשה, באברהם במחשבה וביצחק במעשה, יעקב כליל תרווייהו כו', ובוהן לבות ה' דא יעקב כו' ע"ש³⁸⁹⁸. והוא בעת שנאבק הס"מ עמו והטיל בו כל מיני תאוות ומחשבות עכו"ז, ובכולם לא היה יכול לו, ונתגבר עליו יעקב אבינו ע"ה עד דנגע בכף ירכו וכו' נצח לו וכנ"ל. והגם שהחטא הזה הרי הוא במעשה ונכשל בזה עכ"פ, אך עכ"ז הנה לא היה ביעקב ח"ו ע"ד שהיה באדה"ר, וכמ"ש (סנהדרין לח ע"ב) אדה"ר מושך בערלתו היה (ע' בהגר"א תיקון נו דף קה ע"א ותיקון יט דף מא ע"א³⁸⁹⁹), כי ביעקב אבינו ע"ה הרי היה זה באונס גדול, וע"י שנגע בכף ירכו ממש כנ"ל, והיה טרוד יעקב אז בכל כחו מאד להתחזק כנגד הס"מ אשר רצה להרגו ממש, כי אתלבש הס"מ בגופא דהאי עלמא כנ"ל, וכן היה טרוד במחשבתו להרחיק את עצמו מכל מחשבת פיגול שהטיל בו, ועמד בכל כחותיו ומחשבותיו דבוק בהקב"ה בלי שום הטיה כלל ח"ו, ומסר את כל גופו

– מאיר התיקון –

יפסיק בגינה אסתלק קוצא מן ד' מן אחד ואשתאר אחר דאיהו נחש כרוך בעקבו דבגין חויה לא יפסיק ולא מסתלק קוצא דאת ד' מן אחד אבל בגין עקרב אסתלק ואיהו פוסק וברח מניה (נ"א אלב עקרב יפסיק כמה דעביד יוסף צדיקא) הדא הוא דכתיב (בראשית לט) ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה.

תרגום: ותפלת העני היא שכינה מי העני זה צדיק והתפלה הזו נקראת עקב אל התפלות האחרות ובגללה נאמר אפלו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק אף על גב שסובב את הנקודה הזו שהיא הקוץ של אות ד' בכמה חטאים ללמד קטגוריא על בני השכינה לא יפסיק את אותה נקודה שאם יפסיק בגללו מסתלק הקוץ מן ד' מן אחד ונשאר אחר שהוא נחש כרוך בעקבו שבגלל הנחש לא יפסיק ולא מסתלק הקוץ של האות ד' מן אחד אבל בשביל עקרב מסתלק והוא פוסק ובורח ממנו זהו שכתוב ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה.

³⁸⁹⁸ ז"ל בשלימות: ובגין דא יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים דא אדם והבל דדא חב במחשבה ובעובדא ודא חב במחשבה ובעובדא במחשבה איהי ' עליה אתמר וינסו אותי זה עשר פעמים ובגין דא כד אתא אדם בגלגול באברהם אתנסי ביה בעשר נסיונין ובגין דחאב במעשה כד אתגלגל ביצחק נתנסה במעשה באברהם נתנסה במחשבה וביצחק במעשה יעקב כליל תרווייהו מסטרא דיצחק קרא ליה יעקב מסטרא דאברהם דתמן מחשבה קרא ליה ישראל דאבא אתגלגל באברהם דאיהו לימינא ואמא ביצחק דאיהו לשמאלא יעקב בגין דאיהו כליל תרווייהו אבא ואימא אתמר ביה ישראל עלה במחשבה בכתר עליון דאיהו מחשבה סתימא וכד אתא אדם אצטרף באברהם ואתפשטו שרשוי בארעא ורזא דמלה (משלי י"ז) מצרף לכסף וכור לזהב מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק ובוהן לבות ה' דא יעקב לית ספירה דלא אתגלגל אדם עלאה דאיהו י"ד ה"א וא"ו ה"א כ"ח מ"ה חכמה ודאי בגין לצרפא וללבנא לאדם דברא בדיוקניה לתתא ואציל ביה אצילותיה וכל טרחה דלעילא לא הוה באדם אלא בגין אצילות דאדם דלעילא דדא בדא תליא.

תרגום: ומשום זה יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים זה אדם והבל שזה חטא במחשבה ובמעשה וזה חטא במחשבה ובמעשה במחשבה היא ' עליה נאמר וינסו אותי זה עשר פעמים ומשום זה כשבא אדם בגלגול באברהם התנסה בו בעשרה נסיונות ומשום שחטא במעשה כשהתגלגל ביצחק נתנסה במעשה באברהם נתנסה במחשבה וביצחק במעשה יעקב כולל את שניהם מהצד של יצחק קרא לו יעקב ומצד של אברהם ששם המחשבה קרא לו ישראל שהאב התגלגל באברהם שהוא לימין והאם ביצחק שהוא לשמאל ויעקב משום שהוא כולל את שניהם את האב ואת האם נאמר בו ישראל עלה במחשבה בכתר עליון שהוא המחשבה הסתומה וכשבא אדם הצטרף באברהם והתפשטו שרשוי בארץ וסוד הדבר מצרף לכסף וכור לזהב מצרף לכסף זה אברהם וכור לזהב זה יצחק ובוהן לבות יהו"ה זה יעקב אין ספירה שלא התגלגל אדם עליון שהוא י"ד ה"א וא"ו ה"א כ"ח מ"ה חכמה ודאי כדי לצרף וללבן את האדם שברא בדמותו למטה והאציל בו את אצילותו וכל הטרחה שלמעלה לא היתה באדם אלא בגלל האצילות שלמעלה שזה תלוי בזה.

³⁸⁹⁹ ז"ל: וזהו טעם גיד הנשה דאתנטיל מהון המן דנגע ההוא שרו של עשו, והוא טמא כמו כל דבר שבקדושה דאתנטיל ממנה, והוא טעם לכל הטומאות ואסורין שבתורה, והכל בחטא האדם, כיון דהגיע לכף כו', דרגא דאדם, ותקע כו', בנגיעת ע"ה דהוא הוא בעצמו, והוא חטא הסלע בשביל ע"ה.

ונפשו רק להשם יתברך לבד. וע"י שהיה טרוד בכ"ז בכל כחותיו ומחשבותיו, הנה נשתה גבורתו ותשש חיליה בעת שנגע בכף ירכו פתאום, ונצחו אותו ונכשל בזה, והיה זה באונס גדול כנז'.

(רנט) שם יל"י דאפיק ניצוצין הוא התפשטות עלמא דחירו בג' תרעין דילה עד הוד. והנה ג' גבורות הם ממותקים לכן הם מחוברים אבל ב' גבורות מ"ן אינם ממותקים עד ששוחקים לצדיקים כו' לכן ל' של חג"ת מחובר אבל י"י של נו"ה מ"ן ששם הוא כ"א לבדו והוא בסוד שבא סגול. והענין כי עד שלא בא מכריע לא קרב זה אל זה כמ"ש בפ' בהעלותך עד דאתא יעקב וכאן יוסף יתום מאמו ואין מכריע ביניהם וידוע שחג"ת הם דדכורא ואף שנה"י הם לנוק' מ"מ העיקר אינו אלא הוד כרוב א' דאיהו בנצח ואיהי בחוד. וידוע שישראל בדכורא ויעקב בנוק' כמ"ש בר"מ סוף ח"א וז"ש הוא ישופך ראש בדכורא ואתה כו' בנוק'. והענין כי ראש הוא דכורא ועקב נוקבא והוא רא"ש מישראל ויש לו בראשו ובסופו שמירה מאימא ר"ל אבל יעקב אין לו אלא יוד א' סופו של השם בראשו אבל בסופו אין לו שמירה כלל שאימא מסתיימת עד שם ולכן בסופו י"ל אחיזה וזהו עקב סופו של עקב מיעקב והוא בסוף עולם העשי' בעקב דילה שהיא מתפשטת בכי"ע בג' חלקים דילה. וידוע שברירת בניצוצין בכוצינא דקרדינותא ה"ג דאימא. ויעקב הוא סוד לבנת דלבנת הספיר ב"פ אלקים ב' העקביים ב' סטרין דרוחא דשם וראש דחויא הוא תחת רגלה כמ"ש בסוף ז"ח במתני' ואפיק תשע כו' ע"ש ואחיזתו בעפר דטופריין וז"ש ועפר תאכל כו' והעפר הוא מ"ש ומן העפר אשר יהיה בקרקע כו' ואיהו עפר שריפת החטאת והוא סוד נוגה דמתהפיך ממטה לנחש ומנחש למטה ולכן מטהרת ומטמאת. וכן בסוטה נהפך לחויא בקרבה ואם טהורה נעשה עפר דמוליד תולדין ולכן ונקתה כו'. וז"ס וההרים הרי נחושת דאצטבע למיזן כו' אבל בהתגלות נ' תרעין דאימא אזי כו' כנ"ל. וז"ס יין המשמח מבינה נ' תרעין והתכללותם ביסוד ומלכות חותם בתוך חותם כידוע וז"ס יין נ' ביחד וב' יודין על הב' חותמות והוא בז"ס. וכ"ה בנקודותיה הוי"ה בניקוד אלהים שהניקוד הוא על הגבורות דמסט' והוא היין הנ"ל. והן ח"ס באות יו"ד חמשים ביחד אלא שסגול הוא על ג' דחג"ת שהם ממותקים כנ"ל במכריע וב' דשבא שאינם ממותקים ולכן הם ג"ב זע"ז כידוע בסוד עלמין קדמאין וב' נקודות חולם וחירק הם בב' אותיות חב"ה כנ"ל והוא יין המשמח שהוא באותיות הוי"ה המשמח אלהים דמלכות והוא [ענביים גי' עקב] שאין דין ממותק אלא בשרשו והוא בניקוד אלהים ושם הוא רחמים יין שוקט על שמריו. ואנשים הם ו"ק שהם ו' אנשים אבל כולם באתכללותן ביסוד ששם דרגא דאיש כידוע. ובזה הוא הגלישה והמריטה אבל נזיר אלהים שאסור ביין תער לא יעבור כו' שהוא קדוש בסוד שמן משחת קודש כו' ושם הוא סוד בחשא"י ח"ש דחשמל אבל יין הוא מ"ל דחשמ"ל כי בהתגבורת היין אז ב' שאינם נמתקים נפרדים כנ"ל ונעשה מ' י"ל ואז יוצא סוד. וזה היה טעותו של קרח שהי' נכלל בח"ש שלכן היה קרח בלא שער. אבל הוא לקח עצמו לצד אחר ולא שתק ובדברו נאבד שהיה צריך ליכלל עם אהרן כו' ועיין בפ' בראשית:

(רס) עי' זהר ח"א כז ע"ב: ואינון אפרישין בין ה' ה' דלא אתקריב ו' בינייהו הה"ד³⁹⁰⁰ (שם יז) ערות אשה ובתה לא תגלה ואינון שכינתא עלאה ותתאה [דבזמנא] [דזמנא] דערב רב דאינון³⁹⁰¹ [נ'פילים ג'בורים ע'מלקים³⁹⁰²] (עמלקים גבורים נפילים) ר'פאים ע'נקים בין ה' ה' לית רשו לקב"ה³⁹⁰³ לקרבא בינייהו ורזא דמלה (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש יחרב בה' עלאה ויבש בה' תתאה בגין דלא יתפרנסון ערב רב מן ו' דאיהו עץ החיים ובג"ד לית קריבו לו' בין ה' ה' בזמנא דערב רב בינייהו ולית רשו לאת³⁹⁰⁴ לקרבא בה' תניינא³⁹⁰⁵ הה"ד (ויקרא יח טו) ערות כלתך לא תגלה ואינון אפרישו בין ו' לה' עלאה³⁹⁰⁶ הה"ד (שם ח) ערות אשת אביך לא תגלה די' איהו אב

– מאיר התיקון –

³⁹⁰⁰ אחרי מות עד (הערת הזוהר).

³⁹⁰¹ סי' נג"ע ר"ע (הגהות דפ"ק), עי' תיקו"ז צז ע"ב והקדו"ש כג ע"ד.

³⁹⁰² עי' לעיל כה ע"א וכה ע"ב.

³⁹⁰³ ה' ה' לית רשו לקב"ה" נמחק בהגהות הגר"א, ונמקומו חיתא "ה' לה' לית ליה לקוב"ה".

³⁹⁰⁴ אבא (רח"ו). פי' יסוד הוא י' זעירא (מ"מ).

³⁹⁰⁵ מלכות (רח"ו).

³⁹⁰⁶ צ"ל בין יו"ד לה"א (ד"א).

ה' אם ו' בן ה' בת ובגין דא מני לגביה ה' עלאה ערות אשת אביך לא תגלה³⁹⁰⁷ (שם ט) ערות אחותך בת אביך דא ה' תתאה³⁹⁰⁸ את בת בנה ואת בת בתה אינון ה"א ה"א³⁹⁰⁹ דאינון תולדין דה' ערות אחי אביך³⁹¹⁰ דא יו"ד³⁹¹¹ דאיהו תולדה דאת יו"ד³⁹¹² ואיהו אח לוא"ו

תרגום: והם הפרידו בין ה' ה' שלא תתקרב ו' ביניהם, זהו שכתוב "ערות אשה וכתה לא תגלה", והם שכינה עליונה ותחתונה, שבזמן שהערב רב שהם (סי' נג"ע ר"ע) נ'פילים ג'בורים ע'מלקים ר'פאים ע'נקים, בין ה' לה', אין רשות לקדוש ברוך הוא להתקרב ביניהם. וסוד הדבר "ונהר יחרב ויבש", "יחרב" בה' עליונה, "ויבש" בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מו' שהיא עץ החיים. ולכן אין התקרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם. ואין רשות לאות י' להתקרב לה' השניה, זהו שכתוב "ערות כלתך לא תגלה", והם הפרידו בין ו' לה' העליונה, זהו שכתוב "ערות אשת אביך לא תגלה", ש' היא אב, ה' אם, ו' בן, ה' בת. ולכן צוה אליו ה' עליונה, "ערות אשת אביך לא תגלה". "ערות אחותך בת אביך", זו ה' תחתונה, "את בת בנה ואת בת בתה", הם ה"א ה"א, שהם תולדות של ה'. "ערות אחי אביך" זו יו"ד, שהוא תולדה של אות י', והוא אח לוא"ו.

(רסא) עי' זהר ח"ג י ע"ב: תנן עשרה שמות אשתכללו ונפקו מהאי (יו"ד) י' דהיא עשיראה דאתון וכלהו אעיל לון לההוא נהר קדישא כד אתעברא ועשרה שמהן כלהו סתימין בחד וכלהו סתימין בי' י' כליל לון י' אפיק לון והוא (האי) אב לכלא אב לאבהן מניה נפקו (וביה יתבין) וביה עשר תבין ו"ד רמז לעשרה בחשבון אתון יו"ד כליל לון ו"ד³⁹¹³ (ס"א יו"ד) שלימו דכלא ו"ד דכר ונוקבא דו קרינן לון תרין ועל דא אדם דו פרצופין אתברי ואינון פרצופין דכר ונוקבא הוו כגוונא דלעילא ו"ד מעילא לתתא ד"ו מתתא לעילא³⁹¹⁴ וכלא חד מלה י"ג מכילן³⁹¹⁵ תליין ביה ועל דא יו"ד כליל ו"ד כמה דאתמר והא אוקמוה:

תרגום: שנינו עשרה שמות השתכללו ויצאו מהיו"ד הזו, י' שהיא העשירית של האותיות, ואת כולם הכניסה לאותו נהר קדוש כשהתעברה. ועשרה שמות סתומים באחד, וכולם סתומים בי', י' כוללת אותם, י' מוציאה אותם הוא אב לכל, אב לאבות, ממנו יצאו (בו עשר תבות) ו"ד, רמז לעשרה בחשבון אותיות יו"ד, כוללות להן ו"ד (יו"ד) שלמות, הכל ו"ד, זכר ונקבה, דו קוראים להם, שנים. ולכן אדם נברא דו פרצופים, ואותם פרצופים זכר ונקבה היו, כדוגמא שלמעלה. ו"ד ממעלה למטה, ד"ו ממטה למעלה, והכל דבר אחד. י"ג מדות תלויים בו, ועל כן יו"ד כולל ו"ד כמו שנתבאר, והרי פרשוה.

– מאיר התיקון –

³⁹⁰⁷ ה' עילאה שהיא אימא, היא עצמה תצוה לאדם ערות אשת אביך לא תגלה אני שנקראת אשת אביך לא תגלה (מ"מ).

³⁹⁰⁸ פי' שהמלכות היא אחות לישראל, כי ז"ן הם אחים לישראל, לפי שיש לישראל נשמה וחיה מאו"א לכך נקראים אחים לז"ן, וז"ש אחותם בת אביך, לפי שאבא יסוד ברתא (מ"מ).

³⁹⁰⁹ פ' בת בנה היא מלכות דז"א, ובת בתה היא מלכות דנוק', דאינון תולדין דה', פי' שהנקבות הם מהבינה (מ"מ).

³⁹¹⁰ פי' יסוד, אח לת"ת, שנקרא אביך (מ"מ).

³⁹¹¹ פי' יסוד (מ"מ).

³⁹¹² פי' שישוד דאבא בתוך יסוד ז"א וממנו יונק (מ"מ).

³⁹¹³ גם בחכמה ובינה יש רפ"ח מצד הז"ת הכלולים בהם, כי בחכמה הם כלילן בו"ד דמילוי יו"ד, וכמ"ש בספד"צ (פ"ד ל ע"א) יו"ד נפקין מניה דכר ונוקבא ו"ד כו', ע"ש ובזוה"ק (ויקרא י ע"ב), וכן בבינה הם כלילן בה' שהוא ד' ו', אמנם כלילותם בחו"ב הוא רק בכח ובהעלם אבל ישנם שם עכ"פ (דע"ה ח"ב קמא ע"ב).

³⁹¹⁴ נתבאר באדרת האזינו בדף רפ"ט ע"ב וע"ש גם נתבאר בפ' נשא בר"מ בדף קמ"ו ע"ב (שער מאמרי רשב"י). וכן עי' פע"ח כז ע"א.

³⁹¹⁵ וענינם כי בז"א בן בעצמו ע"ס ועם ג"ר עצמם שהן נכללים בו, לפעמים הן י"ג ולכן נעשה בו י"ג תיקונים משא"כ בלא ג"ר ונוק' הוא ט' לבדו וג"ר לא שריין ביה בלא נוק' וז"ס תתן אמת כו' שהן לבד, והן ג' אבהן למעלה וימי קדם דסלקא למעלה למעלה הנוק' ששם שרשה ברדל"א וכן ישוב ירחמנו כו' שהוא ג"ר שלו וכ"ה בכל ע"ס בכללן עם או"א וא"א עשר ועם ג"ר של רדל"א י"ג וכן בכלם והכל ביו"ד י' שהוא עשר, ובמילואו ו"ד הן עשר כי הוא ר"ק והיא ד' בג' מוחין כנ"ל ויו"ד ג' קשרים הנ"ל וז"ש "וע"ד יו"ד כליל ו"ד כו' ות"ח י' שמהן" מכאן שהן כולן בז"א, וז"ש וכלהו אעיל כו' כד אתעברא (יהל אור).